

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE VAN 23 AUGUSTUS

PRESENTATIE STRATEGISCHE PERSONEELSPANNING

Voorzitter: mevrouw G. Akansu
Secretaris: mevrouw J.H. de Roo-Veulings
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:

De heer A.G. Hoogerduijn, ChristenUnie/SGP
Mevrouw E. Schellekens, D66
De heer D.F.M. Schalken, BETER VOOR DORDT
De heer A. Klous, BETER VOOR DORDT
De heer W. van der Kruijff, CDA
De heer H. Romijnsen, VSP
De heer A. Karapinar, GroenLinks
Mevrouw K. Kruger, GroenLinks
Mevrouw J. Heijmans, PvdA

Namens het college is aanwezig wethouder P.H. Sleeking
Namens de ambtelijke organisatie zijn aanwezig mevrouw M. Scha en de heer J.H. de Baas

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom. Er is een aangepaste versie van de presentatie; de sheets zijn op het RIS geplaatst, voorzien van een begeleidende brief. Deze wordt tevens als hand-out uitgereikt.

Wethouder **Sleeking** verzorgt een presentatie.

De heer **Romijnsen** merkt op dat de VSP er voorstander van is om géén personeelsstop in te voeren; dat is enkel een achteruitgang van de organisatie.
Wethouder **Sleeking** dankt voor die steun.

Mevrouw **Heijmans** merkt op dat de gemeente, om een betere werkgever te worden, niet perse meer geld uit moet geven. Het gaat ook om welke kansen je binnen de organisatie creëert voor mensen om door te stromen. Dat is vaak voordeliger dan op de markt te gaan zoeken naar vervanging.

Wethouder **Sleeking** is het voor een groot deel met haar eens. Als je tot de beste gemeentelijke werkgevers wilt behoren en je je medewerkers op één wilt zetten, kun je daar een heel breed instrumentarium voor inzetten en deels werkt dat inderdaad kostenbesparend. Er is uit vergelijkend onderzoek met andere grote steden gebleken dat de omvang van de overheadfunctie van het management in Dordrecht 1% hoger scoort dan elders. Dat is marginaal, maar de organisatie wordt toch weer doorgelicht om te zien of ook dat niet nog wat teruggedrongen kan worden.

Mevrouw **Heijmans** merkt op dat 1% op de totale begroting toch aardig wat zal zijn.
Mevrouw **Scha** merkt op dat niet alleen de overhead in het onderzoek werd vergeleken; Dordrecht scoort in een heleboel opzichten, dus in de sectoren behoorlijk positief, maar qua managementfuncties zoals teamleiders en directie scoort Dordrecht hoger als het gaat over de verhouding leidinggevende - medewerkers. In Dordrecht is dat 6,4% terwijl dat in andere steden gemiddeld 5,5% is. Maar als uit onderzoek mocht blijken dat de leidinggevenden in Dordrecht voor een deel taken uitvoeren die gericht zijn op de inhoud, dan zou het per saldo voordelig kunnen uitvallen. Je moet het in elk geval willen onderzoeken en dat gebeurt in de komende tijd ook.
De heer **Romijnsen** merkt op dat het college opdracht heeft gekregen om de inhuur van externen terug te dringen. Hij vraagt naar de resultaten.

Wethouder **Sleeking** is van mening dat dat traject succesvol is geweest; bij de jaarrekening is het getal al genoemd. Dordrecht scoorde in het verleden inderdaad heel hoog in de externe inhuur. In 2009 stond die op 25 miljoen en lopende dit jaar is dit bedrag al meer dan gehalveerd. De inschatting is dat dit eind 2011 uit zal komen op ongeveer 12 miljoen.

De heer **Karapinar** vindt die halvering een goede prestatie. Hij vraagt in welke sectoren die 12 miljoen wordt ingezet en welke expertise de gemeente nog steeds mist.

Wethouder **Sleeking** antwoordt dat die vraag lastig te beantwoorden is. De afdeling Projectmanagement is de afgelopen jaren wel fors geslonken doordat enkele grote projecten zijn afgerond, maar ook omdat ook daar veel kritischer wordt gekeken of extern personeel echt nodig is, of dat interne mensen ook geschikt zijn.

Mevrouw **Kruger** vraagt waar de werknemers zich aan moeten gaan houden en welke productiviteit zij moeten hebben om mee te kunnen doen aan loopbaanplanning en dergelijke. Werkgevers promoten de mogelijkheden binnen de organisatie, maar er staat dan niet bij dat je als werknemer eerst drie jaar in dienst moet zijn of (terecht) bepaalde cursussen moet hebben gevolgd. Jonge medewerkers worden daardoor weleens op het verkeerde been gezet.

Wethouder **Sleeking** antwoordt dat hij daarover nog geen klachten heeft gehoord. Het is wel zo dat er steeds hogere eisen wordt gesteld aan nieuw personeel.

De heer **De Baas** merkt op dat als je flexibeler gaat werken, dit ook hogere eisen stelt. Er zijn mensen die dat prima vinden en er zijn mensen die zich zorgen maken, omdat ze bang zijn dat als er zo flexibel wordt gekeken, zij niet meer in aanmerking komen voor bepaalde klussen. Het vraagt dus ook wat van de vaardigheden van de medewerkers, opdat ze in aanmerking komen voor klussen. Dat is zeker een aandachtspunt; dat wordt ook genoemd in de OR en er wordt geprobeerd om de mensen daarin goed te begeleiden. Externe inhuur vindt plaats in de breedte van de organisatie. Er wordt altijd veel ingehuurd in de externe projectontwikkeling; daar zit ook de grote terugloop, ook omdat er in de Ruimtelijke Ordening veel minder wordt omgezet. Verder loopt het van gemeentesecretaris tot afdelingssecretaresse; het loopt door alle sectoren heen. Het is niet zo dat je vaak de expertise niet hebt, maar dat je onvoldoende capaciteit hebt, bijvoorbeeld door een verlot. Om die reden wordt gezegd: als je de externe inhuur structureel wilt terugdringen, moet je zorgen dat je je interne flexibiliteit veel groter maakt. Er worden units opgebouwd waarin mensen te werk gesteld worden die van klus naar klus kunnen gaan. Dat vraagt wel iets van de mensen die meer vastigheid gewend zijn.

De heer **Van der Kruijff** vraagt naar de invloed van de regionalisering. Een aantal taken gaat naar de regio; dat heeft ook personeelsverschuivingen tot gevolg. Voor de planning is de optelsom interessant om te zien welke invloed dat heeft, maar ook voor de flexibiliteit van de mensen, welke profielen je wilt hebben en hoe je daar flexibel tussen regio en gemeente kunt zijn. Hij vraagt hoe dat geregeld is.

De heer **De Baas** antwoordt dat er geen sprake kan zijn van een vacaturestop; als geheel zie je in de organisatie een sterke krimp. Als je alle bezuinigingen doorvoert leidt dat misschien wel tot 100 FTE aan krimp; bij externe inhuur gaat het ook om tientallen FTE aan werkrachten die weglopen. Bij buurgemeenten gaat dat niet veel anders. De vraag is dus vooral hoe je de taken bemenst krijgt. De bezetting loopt harder terug dan de formatie. Een van de redenen om te gaan regionaliseren is de zorg of er voldoende kwaliteit en kwantiteit beschikbaar is om de werkzaamheden uit te voeren. Het is spannend hoe dat voor de Individuele gemeenten gaat uitpakken; ook voor Dordrecht, omdat die als grootste gemeente normaliter de meeste kwaliteit in huis heeft. Het zou in de proeftuin zo kunnen gaan lopen dat er per saldo meer door andere gemeenten aan Dordrecht wordt uitbesteed dan omgekeerd. Maar er zijn ook buurgemeenten waar de politieke discussie wordt gevoerd om om te werken tot een regiegemeente, waarbij zij hun organisatie bewust afbouwen om dan wat meer in te lenen bij de buurgemeenten, lees: vooral Dordrecht. Als dat gebeurt, zou het best kunnen zijn dat het aantal mensen in Dordrecht hoger is dan Dordrecht zelf nodig heeft, omdat die ook regionaal worden ingezet. Je ziet in het personeelsverloop dus aan de ene kant de doorloop van de bezuinigingen, de doorwerking van natuurlijk verloop en de babyboomers, maar ook de ontwikkeling van nieuwe taken. Door de decentralisatie van bijvoorbeeld Jeugdzorg kunnen er zomaar tientallen FTE bij moeten komen. Als besloten wordt tot de proeftuin, zou hij zich goed kunnen voorstellen dat per saldo voor Dordrecht de formatie hoger wordt dan strikt noodzakelijk voor Dordrecht alleen. Het hangt een beetje af van de behoefte in andere gemeenten.

Wethouder **Sleeking** vult dat de kosten dan wel terecht komen waar ze horen.

De heer **Van der Kruijff** antwoordt dat hij dat begrijpt, maar dat het risico van interne werkloosheid wel bij de gemeente Dordrecht ligt. Je moet er over nadenken hoe je dat opvangt.

De heer **De Baas** antwoordt dat je dus ook nooit moet streven naar een externe inhuur van nul. 25 miljoen was echt extreem, maar een inhuur in de orde van grootte van tien procent van je personeelsomvang is eigenlijk heel goed, ook om dit soort dingen op te kunnen vangen.

De heer **Klous** heeft de indruk dat er wordt toegewerkt naar een ambtelijke organisatie nieuwe stijl waarbij gegroeid wordt naar een organisatie met een besturingsfilosofie van vertrouwen, flexibiliteit en generieke taken. Dat lijkt hem een enorme uitdaging. Hij vraagt de wethouder en de ambtelijke organisatie hoe men dat gefaseerd denkt te doen, of er een tijdpad is vastgesteld, of dat het probleem zich wellicht vanzelf oplost als de babyboomers uittraden en de 'nieuwe werknemer' intreedt.

Wethouder **Sleeking** antwoordt dat het meestal niet vanzelf gaat. Termen als vertrouwen en verantwoordelijkheid zijn overigens al enige tijd ingeburgerd binnen deze organisatie. Je kunt het nieuwe werkgeverschap alleen dan organiseren als je de mensen in de gelegenheid stelt om een dag thuis te werken; dat gaat altijd hand in hand met afspraken die je met elkaar maakt, waarbij het ook voor de werknemer wel duidelijk moet zijn welk resultaat bereikt moet worden. Daar gaat het uiteindelijk om, maar wel vanuit het principe dat er vertrouwen gegeven wordt door de

werkgever en dat de werknemer vervolgens zijn verantwoordelijkheid neemt. Dat is de basis van het nieuwe werken, waarbij de werknemer zich verder kan ontplooien.

De heer **De Baas** beaamt dat dit op zich niet nieuw is; het gebeurt al enkele jaren in Dordrecht, maar ook op andere plekken. Nu is wel het moment dat je officieel kunt zeggen dat het eigenlijk een netwerkorganisatie aan het worden is; dan moetje ook proberen om het op die manier in te richten. Het is wel zo dat veel mensen denken dat dan ineens 100% van de organisatie heel erg flexibel moet gaan worden; dat is niet zo. In de komende jaren zal het nog steeds zo zijn dat bijvoorbeeld tweederde van het werk dat hier gedaan wordt, bestaat uit vrij standaard processen. Het is niet zo dat iedereen ineens moet omschakelen naar flexibel inzetbaar. Een groot deel van het personeel blijft vaste taken uitoefenen volgens vaste procedures.

De heer **Romijnsen** merkt op richting de heer Klous dat er gelukkig wel veel flexibele babyboomers en ouderen zijn die inzetbaar zijn.

Wethouder **Sleeking** antwoordt dat dit inderdaad niet alleen jongere werknemers aanspreekt. Een deel van de oudere generatie omarmt deze manier van werken ook volledig.

De heer **Romijnsen** merkt op dat het daarom ook zo'n aderlating voor de ambtelijke organisatie is dat deze mensen op korte termijn vertrekken.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat de fractie ChristenUnie/SGP schriftelijk vragen heeft gesteld; een groot deel daarvan is vanavond aan de orde geweest. De beantwoording komt ook schriftelijk naar de raad. Ten aanzien van de concrete vraag over openstaande vacatures merkt hij op dat die heel beperkt was. Eind 2009 waren er 5 FTE vacant en eind 2010 waren dat 12 FTE; die formatie is grotendeels ingeleverd per 1 januari 2011. De externe inhuur wordt nog wat verder uitgewerkt, maar dat komt overeen met wat vanavond in de presentatie is gezegd.

De heer **Hoogerduijn** dankt voor de toezegging en voor de toelichting. Hem is niet duidelijk hoe de terugloop in FTE's zich verhoudt tot het reëel inkrimpen van de ambtelijke organisatie; dat is niet zichtbaar en dat zou misschien meegenomen kunnen worden in de schriftelijke beantwoording. Zijn fractie is absoluut niet uit op gedwongen ontslagen; integendeel.

De heer **Karapinar** vraagt naar het diversiteitsbeleid.

Mevrouw **Scha** antwoordt dat dat inderdaad niet expliciet is vermeld. De aandacht voor de diversiteit vanuit de raad was vorig jaar met name gericht op twee doelgroepen. Onder diversiteit wordt ook verstaan oud en jong, et cetera; daar wordt naar gestreefd. In de organisatie is het percentage vrouwelijke leidinggevendenden zodanig dat Dordrecht prachtig scoort ten opzichte van het landelijk gemiddelde en als je alle leidinggevendenden neemt, is dat zelfs heel goed. Daar zijn dus geen specifieke acties voor nodig, behalve mensen kansen blijven bieden en vrouwen door te laten stromen. De toename van allochtone medewerkers is veel ingewikkelder. Door afname van de instroom wordt het moeilijker om allochtone collega's binnen te halen. Daar waar er een kans ligt om specifieke kanalen te benutten gebeurt dat, om zo de kans op sollicitaties vanuit die doelgroep te vergroten. Door personeelsadviseurs wordt daar met name gericht op gestuurd, maar de kansen zijn beperkt. Officieel mag je het niet monitoren, maar haar beeld is dat de gemeente Dordrecht nog steeds op ongeveer 10% zit.

De **voorzitter** memoreert twee toezeggingen van de wethouder: over een halfjaar komt er een overzicht van de stand van zaken en de schriftelijk gestelde vragen zullen nog schriftelijk worden beantwoord. Ze sluit de vergadering.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE VAN DE GEMEENTE DORDRECHT D.D. 23 AUGUSTUS 2011

PRESENTATIE stand van zaken Drechtwerk

Door de heer Marco Wilke, directeur Drechtwerk

Met daarbij aandacht voor verbetering opdrachtverstrekking vanuit de gemeente en het idee voor een werkbedrijf. Verder zijn de gemeentesecretaris en een afvaardiging van de Sociale Dienst Drechtsteden aanwezig.

Voorzitter: de heer A. van Wensen

Secretaris: de heer S.V. Vooren

Verlag: Erna Verveer, Getikt!

Aanwezig:

De heer E.A.M. Nederhof, BETER VOOR DORDT

Mevrouw S.M. Wemmers, BETER VOOR DORDT

De heer D.T. van Antwerpen, BETER VOOR DORDT

Mevrouw G.J. Sniijders, Groenünks

Mevrouw G.P. De Klerk, Groenünks

De heer J.P. Schuiten, D66

De heer M.S. Bevers, WD

Mevrouw J.L.M. van Benthem, WD

Mevrouw S.L. Catsburg, ChristenUnie/SGP

Mevrouw E.C. Van Wenum, CDA

De heer J. Lagendijk, PvdA

De heer R. van Heeren, VSP

Mevrouw M.G. Stolk, VSP

Namens het college is aanwezig wethouder E. Van de Burgt

De heer **Wilke** geeft een presentatie. Tijdens de presentatie worden vragen gesteld.

De heer **Bevers** vraagt of het aantal aanmeldingen bij reïntegratie tegenvalt, of het resultaat aan de kant van Drechtwerk.

De heer **Wilke** antwoordt dat er minder aanmeldingen zijn dan was begroot. Daar is wat specifieke aantallen betreft wel meer informatie over beschikbaar. In de derde kwartaalrapportage wordt daar specifiek uitgebreid aandacht aan besteed. Ten opzichte van de markt kan hij niet aangeven hoe de verschillende partijen presteren ten opzichte van elkaar; die informatie heeft de Sociale Dienst wel.

De samenwerking met derden valt ook erg tegen, over de hele linie; ook in strategische termen. Regelmatig moeten bijna-samenwerkingen stil gelegd worden, danwel moeten die worden opgezegd en dat is jammer; dat was een van de strategische pijlers en hij komt daar in de loop van het jaar zeker op terug.

Mevrouw **Wemmers** merkt op dat al vaker gesproken is over de verdeling een derde, een derde, een derde en vraagt hoe zich dat in de toekomst zal ontwikkelen.

De heer **Wilke** verwijst naar de volgende sheet en antwoordt dat de organisatie in het afgelopen kwartaal iets anders is opgezet. Mensen die de potentie hebben om te worden gedetacheerd, worden in specifieke afdelingen geplaatst met de verwachting dat er in het tweede halfjaar aanmerkelijk beter gescoord kan worden.

Mevrouw **de Klerk** merkt op dat het begeleid werken voor een groot aantal mensen terugkomt en vraagt of dat over dezelfde doelgroep gaat.

De heer **Wilke** antwoordt dat het ruwweg om dezelfde doelgroep gaat. Voor begeleid werken is een aparte indicatie nodig; voor detachering niet. Maar het is ruwweg wel kwalitatief gezien dezelfde doelgroep, waarbij mensen die begeleid werken wel een extra handicap hebben; werkgevers hebben met hen een veel forser risico dan bij detachering. Bij detachering is het gemakkelijker om de relatie te beëindigen. De detachering zit voor een deel in een lastige markt.

Er kunnen redelijk veel mensen geplaatst worden, maar er komen ook redelijk veel mensen terug; per saldo is er op dit moment geen vooruitgang in te boeken.

De heer **Beyers** merkt op dat de doelgroep lastiger te plaatsen wordt met de indicatie beschut werken en vraagt wat dat voor Drechtwerk betekent in de zin van het risico.

De heer **Wilke** antwoordt dat de zwakste populatie per definitie niet geschikt is om te detacheren of om in een begeleid werken constructie te werken; het verdienvermogen van die mensen is gewoon te beperkt. De groep die daar iets boven zit, kan wel tegen een op zich financieel aantrekkelijk tarief worden weggezet vanwege subsidie. Via de WWNV is er het instrument loondispensatie waarbij werkgevers tegen een laag tarief mensen in dienst kunnen nemen. Hij is er van overtuigd dat dat ook een hele kluit zal zijn. De veronderstelling van sommigen dat de markt automatisch veel mensen met forse beperkingen, hetzij medisch, hetzij sociaal, aan het werk zal helpen via het instrument loondispensatie, daar is hij niet van overtuigd. Er zijn op zich weliswaar goede resultaten te boeken, maar er moet wel aan gewerkt worden. Het leerbedrijf is opgezet vanwege de spagaat die er bestond. Enerzijds moetje met die mensen productie bereiken, anderzijds moetje ze extern plaatsen en dat levert in de interne organisatie conflicten op. Het management van het leerbedrijf heeft nu de eenduidige opdracht om mensen klaar te stomen om gedetacheerd te kunnen worden. Ook al heeft dat een nadelig effect op de productie, dan wordt dat geaccepteerd. Maar het zal ook in de toekomst naar zijn overtuiging een behoorlijke inspanning vergen.

Mevrouw **Wemmers** merkt op dat er gesneden is in het maatschappelijk werk; mensen worden minder begeleid. De evaluatie daarvan heeft de raad nog niet bereikt. Ze vraagt hoe dat gaat als mensen terugkomen van een reïntegratietraject; dat zal immers emotioneel best zwaar zijn.

De heer **Wilke** antwoordt dat die mensen onmiddellijk worden opgevangen in de zin van begeleiding. Die hoeven niet thuis te blijven zitten. Dat is juist een van de elementen die aandacht vragen. Als mensen een bepaalde tijd bij een werkgever werken tot die de arbeidsovereenkomst beëindigt, en je zou niets doen met die mensen, dan verspil je heel kostbare periodes. Dat zal zeker een belangrijk strategisch element zijn van de discussie hoe je de wet werken naar vermogen gaat organiseren. Het is heel belangrijk dat je een organisatievorm hebt, welke dan ook, die in staat is om mensen onmiddellijk aan de hand te nemen.

De heer **Schuiten** vraagt hoe groot de groep ongeveer is die je eigenlijk niet vooruit kunt helpen. De heer **Wilke** antwoordt dat dat erg moeilijk is. In de projectgroep wordt samen met de Sociale Dienst Drechtsteden en met het programmamanagement Arbeidsmarkt een advies opgesteld voor de Drechtsteden. Het is heel moeilijk om een aantal te noemen. Als je mensen op weg helpt naar een werkplek in een normaal bedrijf, wat doe je dan bij de niet-succesvolle plaatsingen en hoe zorg je ervoor dat mensen die terugkomen naar Drechtwerk, niet weer een tijdlang door het hele systeem gemist worden? De wetgever verwacht dat een derde van de huidige SW populatie beschut binnen is en dus een ontoereikend verdienvermogen heeft. Dat klopt wel ongeveer met de huidige populatie; dat is natuurlijk een inschatting. Met de nieuwe instroom en de criteria die gehanteerd worden blijft het toch een glazen bol.

Mevrouw **de Klerk** vraagt wat het sluiten van bedrijfsonderdelen, zoals de kassen, gaat betekenen voor de mensen met een beperking die daar nu werken.

De heer **Wilke** antwoordt dat met alle mensen die in de kassen werken, individuele gesprekken zijn gevoerd. Hun mogelijkheden en onmogelijkheden zijn bekend en er is met hen besproken wat voor hen de beste plek is bij de overige onderdelen van Drechtwerk. Omdat het kassencomplex nog niet is verkocht, blijven er nog 35 mensen werken om verloedering te voorkomen. De resterende mensen worden in de rest van Drechtwerk geplaatst, al naar gelang hun mogelijkheden. Datzelfde gebeurt als andere onderdelen worden afgestoten.

Mevrouw **De Klerk** merkt op dat daar volgens haar wel een grens aan is.

De heer **Wilke** antwoordt dat dat klopt; daarom zijn er ook allerlei andere initiatieven ontwikkeld die later in de presentatie aan bod komen.

Mevrouw **Van Wenum** merkt op dat de samenwerking met derden dus tegenvalt; ze vraagt naar de reden.

De heer **Wilke** antwoordt dat er meerdere redenen zijn. Veel private partijen zijn volgens hem te veel vanuit de bestaande situatie aan het redeneren. Zij kijken naar de productiviteit van de mensen van nu en willen de opbrengst hebben. Natuurlijk wil Drechtwerk ook een deel van de "winst" hebben. Je kunt alleen maar goed samenwerken door een bepaald groeipad neer te zetten en dat lukt tot nu toe onvoldoende. Voor sommige markten produceert Drechtwerk gewoon te duur en dat maakt het lastig. De opbrengst is te laag om productie te realiseren en de winst te verdelen

over meerdere partijen. Drechtwerk heeft niet meegedaan aan een pilot voor loondispensatie. Dat gaat pas in de toekomst gelden.

Mevrouw **De Klerk** merkt op datje daarmee wellicht de private partijen binnen zou kunnen halen. De heer **Wilke** antwoordt dat nu wordt geprobeerd om een afspraak te maken. De populatie in een bepaald bedrijfsonderdeel heeft bijvoorbeeld een loonwaarde van 50%. Het gebrek aan productiviteit wordt gecompenseerd door het meegeven van een stuk subsidie. Dan nog blijft het moeilijk om te komen tot een resultaat waar beide partijen een beetje blij van worden.

De heer **Nederhof** vraagt of er nog wel capabele mensen in het bedrijf werken die acquisitie kunnen plegen en omzet binnen kunnen halen.

De heer **Wilke** antwoordt dat dat absoluut een grote zorg is in de nabije toekomst. Er moet nog flink gesaneerd worden in de organisatie; die opdracht ligt er en die wordt ook uitgevoerd. Het grootste afbreukrisico in de komende drie jaar is dat sleutelactoren het bedrijf verlaten als er geen toekomstperspectief is. Als dat perspectief er niet komt, of te lang op zich laat wachten, is de kans op wegvloeiën natuurlijk erg groot.

Zowel ambtelijk als bestuurlijk is er een positief beeld. Vanuit alle gemeenten is het beeld gekanteld; de mensen zijn echt bereid om goed mee te denken en mee te werken. Onder leiding van de heer Rinl Verhoef zijn brainstormsessies georganiseerd en er zijn aardige ideeën op tafel gekomen. Een voorbeeld dat wordt opgepakt, is het multifunctioneel centrum in Alblisserdam. Dergelijke kleinschalige initiatieven bieden mogelijkheden voor mensen van "beschut binnen" die extern geplaatst kunnen worden. Ook Dordrecht pikt dat op met allerlei initiatieven. Dat zit nog in de embryonale fase, maar er is wel veel enthousiasme. Op termijn kost dat overigens wel geld, wantje moet deze mensen begeleiden en de directe opbrengst is laag of nihil. Bij elk initiatief moet je dus een samenwerking hebben met een gemeente, een corporatie of een zorginstelling om het geld bij elkaar te krijgen. Daar zit toekomst in, maar het kost veel tijd.

Er wordt samen met de directieraad gekeken of er meer werk inbesteed zou kunnen worden aan Drechtwerk, uiteraard conform de regels. Daar zal het college hopelijk vrij snel met voorstellen voor naar de raad komen.

Mevrouw **Van Benthem** vraagt wat voor soort werk nog meer inbesteed zou kunnen worden.

De heer **Wilke** antwoordt dat Drechtwerk dergelijke taken al uitvoert voor diverse gemeenten: schoonmaak, beheer, bewaking en dergelijke. Uiteraard moet je de aanbestedingsregels in acht nemen, maar de wil is aanwezig om meer werk aan Drechtwerk te gunnen. De besluitvorming daarover zal naar verwachting in de komende twee maanden plaatsvinden.

Wethouder **Van de Burgt** merkt op dat er lopende contracten zijn. Je moet de zaken goed gefaseerd doen en dan ook dermate voorzichtig dat andere partijen daar geen nadeel van ondervinden. Het vergt dus voorzichtigheid. Hij verwacht de Raadsinformatiebrief in oktober gereed te hebben, dus nog net voor de begrotingsbehandeling in november.

Mevrouw **De Klerk** merkt op dat het altijd nadelige effecten heeft als Drechtwerk werk overneemt van andere partijen.

Wethouder **Van de Burgt** antwoordt dat het bijvoorbeeld in de schoonmaakbranche vaak zo is dat personeel wordt overgenomen. Er zijn nadelen en risico's en daar zul je zuiver in moeten handelen.

De heer **Wilke** merkt op dat het traject van de omvorming naar een NV zeker zijn logica had en misschien nog steeds heeft, maar het is op dit moment stilgelegd en geparkeerd. De Raad van Commissarissen is het hier overigens geheel mee eens.

De heer **Beyers** vraagt of Drechtwerk in staat is om de mensen te begeleiden naar het bedrijfsleven.

De heer **Wilke** antwoordt bevestigend, maar hij heeft er geen enkel bezwaar tegen als meerdere partijen die taak op zich zouden nemen. Het volume aan mensen dat elk jaar weer de arbeidsmarkt op komt met een bepaalde handicap of een sociale of onderwijskundige achterstand is enorm. Arbeidsbemiddelaars van Drechtwerk hebben zeker een goed zicht op een aantal sectoren en branches, maar lang niet op alle en hij zou het dus zeker niet gek vinden om gespecialiseerde instituten te krijgen voor bijvoorbeeld detailhandel, scheepvaart of zorg.

De heer **Beyers** vraagt welke sectoren er zijn waar Drechtwerk nog een rol zou kunnen spelen in de toekomst.

De heer **Wilke** noemt licht administratief werk, detailhandel en horecagerelateerde activiteiten. Daar zou hij zich op willen focussen. Er zijn op dit moment veel mismatches. Het organiseren van goede voorziening voor mensen die terugvallen is een heel belangrijke taak voor de gemeente, waarin Drechtwerk een belangrijke rol zou kunnen spelen. Als je niets doet voor die groep en toch verwacht dat ze groeien qua carrière is dat bezijden de realiteit.

Mevrouw **de Klerk** vraagt naar de thuiszorg als mogelijkheid.

De heer **Wilke** antwoordt dat dat absoluut een mogelijkheid is. Er is al jaren schaarste als het gaat om voldoende gekwalificeerde mensen. De zorg is niet zo georganiseerd dat ze toegankelijk is voor mensen die minder flexibel ingezet kunnen worden. Ook als het gaat om lichte verzorgende of huishoudelijke taken, wil een zorgwerkgever toch liefst iemand die ook verplegende taken kan doen.

Wethouder **Van de Burgt** merkt op dat de stuurgroep, die boven de projectgroep zit, bestaat uit de portefeuillehouders Sociaal. De bestuursopdracht komt op de volgende Drechtstedendinsdag in de carrousel ter tafel.

De heer **Nederhof** merkt op dat het fysieke aanzien van Drechtwerk op dit moment niet goed is. Het lijkt wel een gevangenis.

De heer **Wilke** antwoordt dat de entree aan de Snelliusstraat om de hoek er wel goed uitziet. De entree aan de Rijksstraatweg is niet meer van Drechtwerk, maar van de verhuurder die een nieuwe huurder zoekt. De uitstraling moet inderdaad worden verbeterd, wil het verhuurbaar zijn; dat is ook onderwerp van gesprek.

De heer **Bevers** merkt op dat de Drechtwerkpopulatie voor een deel verouderd is. Hij vraagt om meer informatie in de volgende rapportage, ook in vergelijking met het landelijk beeld. De heer **Wilke** zal dit nagaan. Er is een relatief oude populatie, waarschijnlijk ook landelijk gezien. De uitstroom van Drechtwerk is de komende jaren als gevolg daarvan vrij hoog. Dat heeft financieel een positief effect. Het volledige tekort van Drechtwerk kan verklaard worden door het verschil in subsidie van het rijk voor loonkosten en wat de mensen kosten. Het rijk gaat er eigenlijk van uit dat dat verschil nul moet zijn, maar bij Drechtwerk is dat een verschil van ruim 6 miljoen; gelijk aan het tekort van Drechtwerk. Iedereen die straks uitstroomt vanwege leeftijd is nu nog een relatief dure kracht voor Drechtwerk. Hij zal zoeken naar specifieke landelijke cijfers.

Mevrouw **de Klerk** vraagt op hoeveel werk er gerekend wordt vanuit de Drechtsteden.

De heer **Wilke** antwoordt dat er afspraken zijn gemaakt in een convenant. Voor dit jaar zal het aandeel van de gemeenten waarschijnlijk in totaal 26 of 27% zijn. Over de aanbestedingen kan hij niets zeggen; dat zijn er misschien wel tegen de honderd.

De **voorzitter** sluit de bijeenkomst onder dankzegging voor de presentatie en de uitleg.

**VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE VAN 23 AUGUSTUS 2011
Fysieke leefomgeving (Ruimtelijke Ordening)**

RAADSINFORMATIE BRIEF OVER AANPAK ACTUALISERING STRUCTUURVISIE (630817)

Voorzitter: de heer I. Eski
Secretaris: mevrouw K. De Graaf
Verslag: Erna Verveer, Getikt!

Aanwezig:
Mevrouw E.C. Van Wenum, CDA
De heer D. Pols, WD
De heer H.J. Tazelaar, VSP
De heer J.P. Schuiten, D66
Mevrouw G.P. De Klerk, GroenLinks
Mevrouw J. Van den Bergh, PvdA
Mevrouw J. Van Dongen, BETER VOOR DORDT

Namens het college is aanwezig wethouder P.H. Sleeking
Namens de ambtelijke organisatie zijn aanwezig mevrouw E.D. Forsten en de heer C.L. Paalvast

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom.

Wethouder **Sleeking** geeft een korte presentatie; deze wordt als handout uitgereikt. Er is ook een Raadsinformatiebrief verschenen met een kostenplaatje waarin is toegelicht dat een groot deel vanuit de exploitatie wordt gedekt. Voor de overige kosten is 85.000 euro beschikbaar gesteld. Na de presentatie is er gelegenheid tot het stellen van vragen.

Mevrouw **Van Dongen** merkt op dat de noodzaak van actualisering van de huidige structuurvisie als een paal boven water staat. De koppeling met het opstellen van een brede toekomstvisie voor de stad tot 2050 is een goede zaak. Het experimentele karakter van dit project wordt met grote belangstelling gevolgd. De vier ambities uit de huidige structuurvisie worden gehandhaafd; die zijn nog steeds actueel en prima werkbaar binnen het huidige politiek akkoord. Communicatie via social media zal bijdragen aan kostenbeheersing. Met name bij de totstandkoming van de toekomstvisie op de stad moet er wel voor gezorgd worden dat jongeren en kinderen in voldoende mate kunnen worden bereikt. Ze vraagt of hier al wat meer concreet over is nagedacht. Ze hoort graag wat er precies met de snelkookpanssessies wordt bedoeld en welke verwachtingen het college daarbij heeft. Haar fractie kan instemmen met de kosten, die globaal zijn geraamd en stemt volledig in met het voorstel.

Mevrouw **Van den Bergh** merkt op dat de structuurvisie uiteraard bij tijd en wijle bijgesteld moet worden, maar een koppeling met een Toekomstvisie 2050, waarbij weer met de hele stad in gesprek wordt gegaan, is wellicht weggegooid geld. Immers, als je terugkijkt naar 1970, wat kon je dan voor zinnigs zeggen over 2012? De grote lijnen in Dordrecht zijn altijd de verbetering van sociaal-economische omstandigheden. Die doelstelling loopt als rode draad door de ontwikkeling heen, maar de concrete invulling met sociale partners en de manier waarop is op langere termijn veel lastiger te geven over een dergelijke lange periode. In de uitgebreide inspraakperiode van de vorige keer kwam ook het voorzieningenniveau, de diversiteit in woningbouw, meer werkgelegenheid, economische groei, beter onderwijs, HBO et cetera voorbij en die thema's komen steeds weer terug. Het gaat er om de aantrekkelijkheid van Dordrecht te verbeteren; voor bewoners en bezoekers.

Mevrouw **Van Dongen** vraagt bij Interruptie of de PvdA niet van mening is dat juist door op de lange termijn te denken, heel veel nieuwe creativiteit aangeboord kan worden.

Mevrouw **Van den Bergh** vindt dat prima; mensen doen in deze stad al heel lang mee en dat vinden ze ook leuk. Zeker de sociale media en het digitale proces zijn prima; dat kan permanent, dat hoeft niet aan een bepaald ding te koppelen. Mensen denken altijd al mee. Maar de grote klacht is dat hun creatieve ideeën niet verwerkt worden in het beleid. Dan zitten de mensen met hun creatieve ideeën, want er wordt vaak niets mee gedaan. Geld is in deze tijd een belangrijk item. Haar fractie vraagt waarom er geen referendum wordt meegenomen over concrete

onderwerpen; dan geef je mensen werkelijk verantwoordelijkheid en heb je er budgetten bij, want alles kost geld. Dat lijkt de PvdA een goed idee.

De heer **Pols** vraagt bij interruptie of dat referendum dan over de 50 jaar visie moet gaan. Mevrouw **Van den Bergh** antwoordt ontkennend. Neem bijvoorbeeld het behoud van de landbouw op het eiland van Dordrecht, of een onderwerp als leisure op het eiland, bijvoorbeeld aan de Provincialeweg, inclusief een nieuw stadion voor FC Dordrecht en een bioscoop, met een financieel plaatje er bij. Haar fractie roept op om het goed te doen en er een referendum bij te organiseren.

Mevrouw **de Klerk** merkt op dat het huidige college een aantal besluiten heeft genomen, zoals het Maasterras, de Oostpoort en de Zuidpolder. Met betrekking tot het Maasterras zei de heer Verhoeve van de Christenunie voor het zomerreces dat er een heel groot verschil was ontstaan in ambitie. Toen is er een richtinggevend document aangekondigd door het college. Ze mist dat document in dit verhaal en hoort graag van de wethouder hoe dat zit.

De heer **Schuiten** merkt op dat zijn fractie ook wat kritische vragen heeft ten aanzien van het gewicht dat hieraan wordt toegekend. Een visie over 2050 voelt ook een beetje als het negeren van de politiek. Over je graf heen regeren lukt vaak niet zo erg. Het is prima om over de toekomst na te denken, maar dan wel in de context van de politiek. Bestuurlijke vernieuwing is mooi om over na te denken, maar de sociale media als participatiemogelijkheid en als bestuurlijke vernieuwing is nog wat magertjes. Je mist dan wellicht belangrijke groepen. Social media is wat zijn fractie betreft meer een welkome aanvulling dan het ei van Columbus.

De heer **Tazelaar** merkt op dat actualisering en vooruit kijken heel goed is, maar zó ver vooruit kijken is koffiedik kijken. De kosten liegen er ook niet om. Zijn fractie vindt dat de bestaande plannen eerst maar eens uitgewerkt moeten worden; daar komt maar niks van. De jeugd heeft de toekomst en als je die vraagt om zo ver vooruit te kijken, denken ze aan hun pensioen en niet aan de structuurvisie van Dordrecht. Zijn fractie is voorstander van een kortere periode om het actueler onder de mensen te brengen.

De heer **Pols** merkt op dat de aanpassing van de structuurvisie een logisch gevolg is van het coalitieakkoord. De gevolgen van de economische crisis zijn ook in Dordrecht merkbaar. Ten aanzien van het Maasterras zullen er aanpassingen moeten komen en dat moet goed onderbouwd aangegeven worden in de structuurvisie. De wethouder liet vanavond doorschemeren dat er een ruime discussie zal komen over de structuurvisie en dat die herschreven gaat worden; hij vraagt of die indruk juist is.

Mevrouw **Van den Bergh** merkt op bij interruptie dat dat toch duidelijk in het stuk staat. Ze heeft van de wethouder helder begrepen wat de ambitie is bij de structuurvisie in combinatie met de stad. Nog meer duidelijkheid lijkt haar overbodig.

De heer **Pols** antwoordt dat hij een korte slag wil maken ten aanzien van de punten die aangepast moeten worden en verder de bestaande structuurvisie zoveel mogelijk handhaven. Nieuwe stukken die toegevoegd worden, moeten goed onderbouwd worden.

De vraag is of je wel zo ver als 2050 kunt kijken. Je kunt best wat zaken noemen, zoals de noodzaak om in de toekomst de dijken te verhogen in het kader van de klimaatverandering. Hij mist in het stuk over hoe omgegaan wordt met de regio en het totale eiland. Hij hoort graag van de wethouder dat die ook met de regio hierover in discussie gaat. Het is een experiment; hij heeft zijn twijfels of je met de burgers geen luchtkastelen gaat bouwen in een visie. Er is een heleboel leuk, maar als je de plank mislaat is het een weggegooid bedrag. Plaatjes van één Drechtstad waren erg leuk om te zien, maar dat heeft weinig waarde voor de toekomst.

Mevrouw **De Klerk** vraagt de heer Pols om verduidelijking van zijn opmerking over de regio.

De heer **Pols** wil ook spreken met de regio, provincie, Verkeer en Waterstaat en de waterschappen. Hij heeft er enige twijfels over om daar een hele visie over te gaan schrijven. Het kost inderdaad een fors bedrag.

Mevrouw **Van Wenum** merkt op dat ook haar fractie het logisch vindt dat er een actualisatie plaatsvindt en heeft drie specifieke kanttekeningen bij het voorstel. De eerste betreft de noodzaak en de wenselijkheid om beleidskaders en de uitvoeringsstrategie zo vaak te actualiseren als nu wordt voorgesteld. Een beleidskader moet ook juist houvast bieden. Een college wil nieuwe accenten aanbrengen op basis van een coalitieakkoord; dat is logisch, maar twee keer herzien binnen een periode lijkt haar fractie wat overdreven. Ten aanzien van de toekomstvisie wordt nu sterk ingezet op het aanboren van inspiratie in de stad, discussie oproepen met open vragen, terwijl de aanleiding om de blik vooruit te werpen juist heel concreet is vanuit de bovenregionale trajecten. Haar fractie vraagt zich af of het dan wel zinvol is om die discussie zo breed en open in te zetten. Hoe ziet u Dordrecht in 2020? levert waarschijnlijk ongeveer hetzelfde antwoord op als de vraag Hoe ziet u Dordrecht in 2050? Het zou veel effectiever zijn om met de kennis van

bovenregionale ontwikkelingen, doordenkend vanuit de discussie die al gevoerd is, eerst tot een concepttoekomstvisie te komen en die vervolgens te toetsen met de stad, en niet andersom. De meningen zijn immers al in de vorige periode gepeild.

Mevrouw **de Klerk** merkt op dat mevrouw Van Wenum spreekt over een concept toekomstvisie. Ze vraagt of mevrouw Van Wenum ook een document van het college verwacht dat besproken kan worden.

Mevrouw **Van Wenum** antwoordt dat ze met een conceptvisie doelt op een document waar je met elkaar over kunt spreken. Ze kan zich best voorstellen dat je YouTube gebruikt om je plannen richting de stad te presenteren, maar in de raad ziet ze graag een stuk tegemoet ter vaststelling en geen filmpje. Het is veel geld in het huidige klimaat. De noodzaak van actualisatie wordt onderkend, maar het proces mag wel wat saaier, soberder en dus doelmatiger.

Wethouder **Sleeking** is verheugd dat de noodzaak onderkend wordt, ook naar aanleiding van de concrete aanpassing in het beleid. Hij beluistert wat meer twijfel waar het gaat over de toekomstvisie. Het college doet inderdaad een nadrukkelijk beroep om mee te denken en op de creativiteit. In het verleden is gebleken dat er uit onverwachte hoek waardevolle bijdragen komen die soms op korte of op lange termijn meegenomen kunnen worden in de uitvoering van het beleid. Een voorbeeld daarvan is stichting de Stad met de Knoop in de Stad. Dat project heeft hele mooie producten opgeleverd, die in de stad en in de regio inspiratie hebben opgeleverd.

Mevrouw **de Klerk** merkt op dat een van de zorgen is hoe je jongeren benadert en bij die toekomstvisie betreft. Stichting de Stad bestaat vooral uit wat oudere mensen.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat bij Knoop in de Stad juist veel jongere mensen zijn betrokken, zoals mensen die pas zijn afgestudeerd. Het is wel zo dat je aandacht moet hebben voor hoe je die jongeren bereikt; juist via de social media zal dat naar zijn overtuiging beter lukken dan via bijvoorbeeld wijkbijeenkomsten. Geen verkeerde verwachtingen wekken is inderdaad van belang; je moet duidelijk aangeven wat de bedoeling is van dit traject. Het is geen kwestie van een wenselijkstje dat ingediend kan worden. Via de website kunnen mensen aan de hand van stellingen hun mening geven; het college is niet van een referendum. Behoud van landbouw is misschien een aardig onderwerp om daarover de meningen te peilen.

Mevrouw **Van den Bergh** merkt op dat dit college zegt te staan voor vernieuwing; met een referendum geef je mensen werkelijk verantwoordelijkheid.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat je dan wel iets concreets moet hebben. Dit gaat over een proces waaruit uiteindelijk een product tot stand moet komen. Als de bevolking behoefte heeft aan een referendum ziet hij die vraag met belangstelling tegemoet, maar hij verwacht dat niet. Het proces van het tot stand komen van de structuurvisie ziet hij niet zo snel gebeuren via een referendum; dat is meer om over concretere projecten uitspraken te kunnen doen. De bestaande structuurvisie wordt als vertrekpunt genomen; dat is volgens hem de politieke realiteit waar ook de continuïteit in is ondergebracht en waarin opeenvolgende colleges wel ruimte moeten kunnen vinden voor beleidsaanpassingen. Dat dat niet twee maal per collegeperiode hoeft, daar is hij het wel mee eens.

De **voorzitter** constateert dat de vergadertijd ruimschoots is verstreken.

Wethouder **Sleeking** biedt aan om de overige vragen met betrekking tot het Maasterras en de financiën schriftelijk te beantwoorden. Dit aanbod wordt in dank aanvaard.

De Raadsinformatiebrief gaat naar de agendacommissie voor advies.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE VAN 23 AUGUSTUS 2011

NIEUW KWALITEITSHANDVEST DORDRECHT EN BIJBEHORENDE SERVICENORMEN (609946)

Voorzitter: de heer M.P.P.M. Merx

Griffier: mevrouw M. van Hall

Verslag: mevrouw E. Verveer

Aanwezig:

De heer A. Van Wensen, BETER VOOR DORDT

Mevrouw K. Kruger, GroenLinks

De heer M. Safranti, PvdA

De heer W. Van der Kruijff, CDA

Mevrouw T.I.V. Bonnema, D66

De heer H. Van der Linden, ChristenUnie/SGP

De heer R. Heeren, VSP

Namens het college is aanwezig burgemeester A.A.M. Brok

Namens de ambtelijke organisatie is aanwezig mevrouw E. de Mul

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom.

De heer **Van Wensen** merkt op dat zijn fractie het eens is met de regionale aanpak van deze sturing en nog enkele suggesties heeft. In het handvest wordt regelmatig verwezen naar de website van Dordrecht, zonder uitleg waar bepaalde zaken te vinden zijn. Op blad 5, waar staat: waarmee kunt u ons helpen? staat: een afspraak maken via Dordrecht.nl. Daarachter zou eigenlijk moeten staan hoe je verder moet gaan op de website, of er zou een button voor gemaakt moeten worden. Bij de alinea met het telefoonnummer om een afspraak te maken zouden ook de tijden moeten worden aangegeven waarop die afspraak gemaakt kan worden. Geef aan dat de gemeente 24 uur per dag bereikbaar is via e-mail en website, en binnen welke termijn antwoord verwacht kan worden. Hij vraagt of er ook een algemeen e-mailadres is waar vragen gesteld kunnen worden. Wijzen op de applicatie voor de iPhone waarmee het mogelijk is om gebreken in de woonomgeving te melden ontbreekt in het stuk. Neem een tekst op over de openingstijden van de servicebalies van de Stadswinkel. Er is niets opgenomen over de wet Dwangsom bij niet tijdig beslissen, en het lijkt zijn fractie dat dat hier toch in thuishoort. Op blad 5 staat onder de eerste bullet bij servicenormen dat de wachttijd kan oplopen tot 30 minuten of meer; zijn persoonlijke ervaring en die van anderen is dat die soms aanzienlijk meer kan zijn, zeker vlak voor de vakantieperiode waarbij balies onvoldoende bezet zijn en personeel achter bureaus met elkaar staat te praten of koffie zit te drinken, tot ergernis van de wachtende mensen. Het afhalen van parkeerkaarten zou beter geregeld kunnen worden via de afhaalbalie. De klachtenprocedure en de afhandeling van klachten wordt niet beschreven. In bijlage 2, eerste blad is een zin niet afgemaakt. BETER VOOR DORDT wil graag op de hoogte worden gehouden van de implementatie van het handvest.

Mevrouw **Kruger** vraagt hoe de servicenormen bepaald zijn. Ze vraagt wat er gebeurt als bijvoorbeeld de telefoon niet binnen de gestelde tijd wordt opgenomen. Ze vraagt hoe de kwaliteit wordt geborgd; het gaat er ook om hoe de mensen worden bejegend als de telefoon eenmaal is opgenomen. Haar fractie mist het klanttevredenheidsonderzoek, dat goed kan bepalen hoe een handvest werkt. Verder vindt GroenLinks het een vrij uitgebreid document. De bijlage van het handvest kon niet worden uitgeprint.

Mevrouw **Bonnema** merkt op dat haar fractie uiteraard achter de uitgangspunten van harmonisering en implementatie staat. Ze vraagt hoe de medewerkers van de gemeente meer tevreden worden door het kwaliteitshandvest. Ze mist een tekst over wat er is geleerd van de klachten van burgers die tot nu toe ingediend zijn. Stel, je bent als burger niet tevreden over de afdoening van een klacht via de Wijklijn; hoe weet je dan wat je kunt doen als er niet op de inhoud van de klacht is ingegaan? Ze heeft daar een treffend voorbeeld van. In de actualisatie kunnen ook de namen van de wethouders nog worden geactualiseerd.

De heer **Van der Kruijff** merkt op dat zijn fractie dit een prachtig stuk vindt, dat je zo kunt implementeren. Veel communicatie met de gemeente verloopt tegenwoordig niet meer per brief, maar per e-mail. Dat is volgens zijn fractie lastiger te monitoren, omdat veel burgers rechtstreeks met een ambtenaar mailen. Hij vraagt hoe het college daar tegen aan kijkt.

Burgemeester **Brok** stelt voor de vragen te laten beantwoorden door mevrouw De Mul.

Mevrouw **De Mul** merkt op dat de servicenormen voor allerlei verschillende kanalen gelden, waaronder de contacten aan de balie en via de website. Er kunnen 24/7 afspraken gemaakt worden; om die reden is daar geen tijd over gecommuniceerd. De bedoeling is dat mensen gebruik maken van een bepaalde button op de website met de titel "stel uw vraag aan de gemeente Dordrecht". Die vraag komt meteen in een gemonitord proces. Daarnaast zijn er centrale e-mailadressen waar mensen ook vragen naartoe kunnen sturen als ze de button niet kunnen vinden of denken dat die niet van toepassing is. Er wordt geprobeerd om zoveel mogelijk te voorkomen dat medewerkers hun persoonlijke e-mailadres communiceren; dat gebeurt af en toe natuurlijk wel. In het komende jaar zal via de monitoring blijken dat dat kwetsbare onderdelen zijn in het goed besturen van de servicenormen.

De heer **Van der Kruijff** merkt op bij interruptie dat in bijna elk stuk dat je van de gemeente krijgt, het e-mailadres is opgenomen van de behandelend ambtenaar; dat roept dus mail naar dat e-mailadres op.

Mevrouw **De Mul** antwoordt dat dat klopt. Op het moment dat er contact is met een ambtenaar over een bepaald dossier is dat ook geen probleem. Voorkomen moet worden dat als iemand een keer contact heeft gehad met de gemeente, dat e-mailadres bij een volgende vraag opnieuw gebruikt wordt, met het risico dat die ambtenaar inmiddels iets anders is gaan doen of op vakantie is. Dat betekent dat er zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van centrale e-mailadressen, maar het vergt ook zeker aandacht om te zorgen dat die andere werkwijze er langzaam uit gaat.

Maandelijks wordt er gemeten op de servicenormen en op het moment dat het niet goed gaat, wordt dat besproken. Daaruit blijkt dat op dit moment al veel heel goed gaat, maar dat er nog steeds een aantal aandachtspunten is. De servicenormen moeten gezien worden als een soort start; het is de bedoeling om daar later kwaliteitsnormen aan toe te voegen. De normen zijn nu sterk op termijnen gericht; dat is al een hele uitdaging, maar het is zeker de bedoeling om te kijken of die kunnen worden aangescherpt en ook of de tevredenheid over de afhandeling van een klacht of een brief ook kan worden meegenomen in de komende jaren. Er wordt jaarlijks een klanttevredenheidsonderzoek gedaan; daarin wordt ook een aantal servicenormen gemeten en de uitkomsten worden zeker meegenomen.

Met betrekking tot de tevredenheid van de medewerkers is het zo dat als mensen weten waar ze aan werken, zij tevredener worden omdat ze meer het gevoel hebben dat ze er invloed op hebben. Die invloed gaat over het proces en het werk zelf. Door er over te praten wordt het meer "van ons allemaal". Iedereen moet voelen dat die servicenormen van iedereen zijn, en dat bevordert je door ze te benoemen.

Klachten moeten zo laagdrempelig mogelijk ingediend kunnen worden. Op de website staat dus een button die dat rechtstreeks mogelijk maakt en vanzelfsprekend kan dat ook per brief. Bij de afhandeling van de klacht wordt altijd aangegeven wat mensen kunnen doen als ze van mening zijn dat hun klacht niet goed is afgehandeld; er is altijd de mogelijkheid om bezwaar te maken. Dat geldt ook voor de Wijklijn.

Burgemeester **Brok** geeft aan richting de heer Van Wensen dat hij een aantal van diens suggesties waardevol vindt en deze zal meenemen; het gaat om praktische zaken. Als hij zelf incognito naar de balie gaat, heeft hij nooit de ervaring dat hij moet wachten omdat de medewerkers koffie aan het drinken zijn. Hij wil het beeld rechtzetten dat mensen niets uitvoeren. Het is een geheel open balie, waar ook mensen aan het werk zijn die niet aan de balie werkzaam zijn; die doen andere dingen. In algemene zin valt niet alleen het aantal klachten buitengewoon mee; gezien het aantal handelingen zou hij wel durven stellen dat het verwaarloosbaar is. Het management stuurt ook op het voorkomen van klachten, als die frequent voorkomt bij een bepaald soort dienstverlening. Als een norm niet wordt gehaald, wordt een medewerker echter niet gestraft. Hij zou het willen benaderen als het glas dat halfvol is, en dan daar bijsturen waar er behoefte aan is.

De heer **Van Wensen** dankt voor de toezegging. Mensen willen soms diverse zaken tegelijk afhandelen als ze een bezoek brengen aan de Stadswinkel, bijvoorbeeld een kaart voor de parkeermeter kopen en een paspoort regelen. In de praktijk moet je dan vaak twee nummertjes trekken en twee keer op je beurt wachten.

Burgemeester **Brok** merkt op dat daar wel pragmatisch mee wordt omgegaan als dat mogelijk is. Waarschijnlijk heeft het ook te maken met de inzetbaarheid. De meeste bezoekers komen volgens hem voor één handeling, maar als er een combinatie mogelijk is, dan gebeurt dat ook. Hij is daar wel blij om, want het kan niet de bedoeling zijn dat je opnieuw in de rij moet en betreurt het dat de heer Van Wensen die ervaring blijkbaar wel heeft gehad.

Mevrouw **De Mul** merkt op dat de normen deels worden bepaald door de wet. De dienstverlening wordt verder zoveel mogelijk ingericht volgens burgerlogica. Zo wordt de ontvangst van een e-mail

binnen twee werkdagen bevestigd, en is het niet zo dat de burger pas na zes weken iets hoort. Dat past, zo is de inschatting, bij wat de burger van de overheid verwacht of mag verwachten. Daarnaast geldt dat er in de regio gekeken is wie het snelst of het best presteert. Vaak is dat Dordrecht, maar niet altijd. Er wordt uitgegaan van de snelste norm en er wordt gekeken naar best practices in het land. Dordrecht wil uiteindelijk natuurlijk de beste worden, maar vooralsnog worden deze servicenormen gehanteerd.

De heer **Safranti** vraagt of er een evaluatie is geweest van het Handvest 2006.

Mevrouw **De Mul** antwoordt bevestigend. De evaluatie heeft plaatsgevonden per norm. Daarbij is een ambitiediscussie ontstaan met de managers van de betreffende diensten. Er zijn normen die door Dordrecht bewust lang worden gehouden. De WABO is nog erg nieuw en de vergunningmaterie eveneens. Ook gelet op de wet Dwangsom wil de gemeente niet te veel van de wettelijke norm afwijken, omdat dat nog gevaar oplevert op dit moment. Dat is dan even niet klantvriendelijk, maar wel essentieel. Ongeveer de helft van de normen is aangescherpt ten opzichte van de wettelijke normen. Er is een toevoeging ten opzichte van 2006, te weten de normen voor bedrijven. De realiteit is dat inmiddels al 90% binnen 30 dagen gebeurt.

De heer **Safranti** vraagt of dit gevolgen heeft voor het programmasysteem waar op dit moment mee wordt gewerkt.

Mevrouw **De Mul** antwoordt dat de systemen hetzelfde blijven; ze worden alleen ingericht op de nieuwste normen en geven inzicht in wat er gebeurt en bij wie en hoe vaak.

Mevrouw **Kruger** vraagt naar de frequentie van de evaluaties.

Mevrouw **De Mul** antwoordt dat de herijking jaarlijks plaatsvindt.

De **voorzitter** constateert dat het handvest omarmd wordt en dat er enige suggesties zijn gedaan die zijn overgenomen. Hij sluit de vergadering.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE VAN 23 AUGUSTUS

RAADSINFORMATIEBRIEF OVER EVALUATIE EXPERIMENTEN MET BUURTBUDGETTEN BURGERS AAN ZET (586413)

RAADSINFORMATIEBRIEF OVER BEWONERS AAN ZET (636111)

RAADSINFORMATIEBRIEF OVER BESTUURLIJKE VERNIEUWING (636137)

Besproken zal worden hoe de Initiatieven op het gebied van bestuurlijke vernieuwing en burgerparticipatie zich hebben ontwikkeld, en welke richting het beste perspectief biedt voor de toekomst.

Voorzitter: Mevrouw S.M. Wemmers
Secretaris: De heer S.V. Vooren
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Woordvoerders:
De heer C.A. Van Verk, PvdA
Mevrouw E. Schellekens, D66
Mevrouw D.A. Kensenhuis, BETER VOOR DORDT
Mevrouw A.W. Veldhuijzen, CDA
De heer B. Staat, ChristenUnie/SGP
De heer J. Van der Net, VVD
De heer A. Karapinar, GroenLinks

Namens het college is aanwezig wethouder R.E.C. Reynvaan
Namens de ambtelijke organisatie zijn aanwezig mevrouw E. Weststeijn en de heer J. Wind

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom.

Mevrouw **Schellekens** merkt op dat haar fractie blij is dat Burgers aan Zet een vervolg heeft gekregen, ook al is het door middel van een motie geweest. Daaruit is Bewoners aan Zet voortgekomen. Er is een goede verdiepingsslag gemaakt. De lessen van Burgers aan Zet zijn toegepast en het ziet er naar uit dat dit op de goede weg zit. Elk project dat onder Bewoners aan Zet valt, is inderdaad maatwerk. Per wijk en per project zijn er verschillen; dat betekent dat je niet één kaderstellend stuk kunt schrijven dat voor elk traject toepasbaar is. Met de trajecten zul je evenmin iedereen kunnen bereiken; een groot deel van de mensen doet wel mee, waarvan een klein percentage zeer actief betrokken raakt, maar je zult nooit iedereen bereiken en uiteraard gaat er veel tijd en energie in zitten. Toch ziet haar fractie dat je de mensen toch actief krijgt en dat ze bewuster omgaan met wat hen voorgeschoteld wordt. Er wordt echt over nagedacht en de beslissingen die daar genomen worden, worden ook breed gedragen door de bewoners. Dat is dus een succes. Daarnaast kunnen de bewoners het ook waarderen dat ze mee kunnen beslissen. Maar het is wel zo dat het tijd nodig heeft; bewoners moeten leren inzien dat meepraten en meebeslissen tijd vergt en dat is een cultuurverandering. Haar fractie wil ervoor pleiten om dit een kans te geven en het vooral die tijd te gunnen.

De heer **Van Verk** vraagt mevrouw Schellekens of ze doelt op het voortzetten van Burgers aan Zet.

Mevrouw **Schellekens** antwoordt dat Burgers aan Zet voortgegaan is in Bewoners aan Zet. De heer **Van Verk** vraagt of D66 de verschillen tussen de methodiek bij Burgers aan Zet en Bewoners aan Zet niet ziet. Bij Burgers aan Zet wordt er een overdracht van bevoegdheden gedaan, namelijk een budgetbevoegdheid. Bij Bewoners aan Zet worden de structuren georganiseerd en tijdspaden uitgezet; alles wordt weer in een harnas geduwd. Hij vraagt of D66 met hem van mening is dat die structuren, die de afgelopen 30 jaar zijn uitgenut, de fase hebben bereikt van een beetje vermolmd zijn.

Mevrouw **Schellekens** antwoordt dat ze de vraag begrijpt. Het vraagt zoals gezegd een cultuurverandering. Er is begonnen met volledig loslaten, waarbij de burger kon beslissen. Zoals uit de evaluatie blijkt, zijn de doelstellingen niet volledig behaald. In haar optiek is het terugbrengen van deels een harnas voor het begin van een cultuurverandering wel even nodig.

De heer **Van Verk** vraagt of het niet zo is dat je zo teruggaat naar de oude cultuur van participatie: mensen mogen meepraten, maar vooral niet meebeslissen. Het college en de raad luisteren wel, maar dat zijn de mensen een beetje zat.

Mevrouw Schellekens antwoordt dat de mogelijkheden er nog steeds zijn. Op het moment dat een bepaalde hoeveelheid burgers het ergens mee eens is, weegt dat zwaar mee.

De heer **Van Verk** merkt op dat de evaluatie laat zien dat het project Burgers aan Zet feitelijk geslaagd is. De drie voorgestelde doelen zijn bereikt: meer participatie van andere mensen, een overdracht van een budgetbevoegdheid waardoor mensen echt kunnen beslissen over wat voor hun wijk van belang is en een werkwijze die het actief burgerschap verder bevordert. Vervolgens worden drie opmerkingen in de evaluatie gemaakt die hij als typisch ambtelijk beschouwt. De eerste is dat de aandacht en de motivatie snel verslapt. Maar "radiostilte leidt tot vragen uit de buurt wanneer er weer iets gebeurt" is juist een teken van sterke motivatie; mensen zijn benieuwd naar de voortgang en vragen wanneer er nou eens stukken komen. De tweede opmerking: "er moet voorzichtigheid worden betracht met het opzetten van verkiezingen." Ook dat is een typisch ambtelijke reflex, want ambtenaren houden zoals bekend niet zo van verkiezingen omdat dat veranderingen teweeg kan brengen en daar houden ze niet van. Als er één conservatieve sector is, zijn het de ambtenaren. De derde en meest frappante opmerking vond hij die over de kloof tussen burgers en overheid. "Bewoners willen wel medeverantwoordelijkheid nemen, maar vanuit hun eigen context en niet die van de gemeente." Dat is logisch; dat is juist de kloof waar het altijd over gaat en die moet je bij elkaar zien te brengen. Mensen denken altijd vanuit hun eigen context. Ze kunnen ook vanuit hun eigen context op wijkniveau heel goed meepraten en meedenken. Zijn fractie vindt het project Burgers aan Zet dus geslaagd. Dat betekent dat het college uitvoering zou moeten kunnen geven aan motie 14 die bij de begrotingsbehandeling is vastgesteld, namelijk voortzetten van dit soort experimenten waarbij sprake is van overdracht van bevoegdheden. Het college gaat echter over naar Bewoners aan Zet. Het exacte verschil tussen een bewoner en een burger is niet bekend, maar dat zal de wethouder wellicht straks kunnen aangeven. Belangrijker is of dit project inderdaad het beoogde resultaat van Burgers aan Zet zal bereiken en naar de inschatting van de PvdA fractie gaat dat niet gebeuren. Alle projecten worden in allerlei overlegstructuren gedwongen; alle vormen van meebeslissen worden teniet gedaan. Men mag eindeloos meepraten, het college zal welwillend luisteren, evenals de raad, maar mensen kunnen niet meebeslissen en dat is een essentieel verschil. Uit Burgers aan Zet bleek juist dat mensen dat vele praten helemaal beu zijn. Ze willen snel en kortdaat resultaten zien. Ze zullen inderdaad een cultuuromslag moeten maken en moeten beseffen dat niet alles op één dag kan. Je moet consensus bereiken door met elkaar te praten, waarbij je de buurt in zijn totaliteit medeverantwoordelijk maakt. Terugkeren naar de oude vergaderstructuren betekent automatisch datje terugkomt bij de "vergaderijgers" in de wijken, die de dienst uitmaken en zeggen dat ze representatief zijn voor alle bewoners van de wijk. Dat is niet zo. Daarmee wil hij niets afdoen aan het goede werk dat deze mensen, soms al jaren, doen en die vechten voor hun wijk. Zijn conclusie is dat de gevestigde orde zijn positie zal terugveroveren en dat de oude participatievormen in nieuwe zakken worden gedaan. Van dit college zullen dus geen activiteiten behoeven te worden verwacht die vernieuwend zijn. Eigenlijk is er sprake van retro-vernieuwing: terug naar de jaren '80. Iedereen mag van alles roepen, maar het gemeentebestuur zal vanaf de hoge toren wel besluiten wat goed is voor de mensen. Dat is jammer, want in dit opzicht had zijn fractie van dit college meer lef verwacht. Bij de regiegroep Wijkwensen zit een pijnpunt, want daar wordt gezegd dat de gebiedsmanager het mandaat krijgt en niet de wijkbewoners. Tot zover Bewoners aan Zet. De Raadsinformatiebrief Open bestuursstijl is passend bij deze tijd: de tijd waarin vakantiekiekjes aan elkaar worden getoond. Een fotoalbum van meer dan 50 bladzijden waarin het college in allerlei standen te zien is; de burgemeester met een regenkapje in de operatiezaal voor haar wat hij niet heeft, sportieve activiteiten op de fiets en het hoogtepunt van de vakantie: samen spelen in de speelstraat. Een dergelijke Raadsinformatiebrief is volgens zijn fractie politieke propaganda voor politieke analfabeten. Die kunnen zien met hoeveel plezier en vooral: hoe anders dit college de contacten met de bewoners van deze stad onderhoudt. Het hele verhaal geeft hem echter geen antwoord op de vraag wat nu die open en transparante bestuursstijl is. Er worden veel holle frasen gewijd aan dialoog en participatie, de voorkant van ontwikkelingen en de wederzijdse open verstandhouding met alle fracties van de raad, waar vanavond nog een staaltje van te zien was in de agendacommissie. Hij hoopt van de wethouder te horen wat dit alles betekent in de praktijk.

De heer **Staat** merkt op dat zijn fractie het project Burgers aan Zet prima vond; met de ervaring die daarmee is opgedaan wordt verder gegaan in het project Bewoners aan Zet. De vraag blijft hoe je hier een grotere groep bewoners bij kunt betrekken. De inzet van social media is prachtig, maar hij verwacht daar geen al te grote wonderen van. Hij heeft overigens ook geen oplossing voor dit probleem. Feit is wel datje met Burgers aan Zet een groep mensen die vroeger niet meedeed, nu wel bij zaken kunt betrekken en hij vindt dat die ervaring doorgezet moet worden bij Bewoners aan

Zet. Hij is daar wat positiever over dan de vorige spreker, ook gezien het feit dat bij een bepaald aantal stemmen geldt dat die zwaar worden meegewogen in de meningsvorming. Bewoners aan Zet mag wat zijn fractie betreft doorgaan; hij kan zich vinden in de projecten die worden voorgesteld. Aan de beeldende beschrijving van de heer Van Verk van de bestuurlijke vernieuwing heeft hij weinig toe te voegen. Op Radio 1 was vandaag een verhaal over een onderzoek van de Universiteit van Tilburg dat aangaf dat het vertrouwen in de lokale overheid het hoogst is. Dat is niet verwonderlijk, want het lokaal bestuur staat het dichtst bij de burger, maar het geeft wel aan dat de gemeenten het niet zo gek doen. Zijn fractie kan echter ook de meerwaarde van het stuk niet ontdekken waar het gaat om nieuwe bestuurlijke ideeën.

De heer **Van der Net** merkt op dat de VVD uiteraard ook voorstander is van bestuurlijke vernieuwing en het betrekken van de burgers bij het bestuur. Er is veel geleerd, maar daar moet dan wel wat mee gedaan worden. De heer Van Verk bracht hem zojuist op een goed idee, want: wat is uiteindelijk de legitimatie als je burgers laat beslissen? Als in een grote wijk als Stadspolders slechts 30 mensen zijn die mee willen denken is dat al een probleem, maar in hoeverre geef je die dan ook de bevoegdheid om mee te beslissen?

De heer **Van Verk** merkt op bij interruptie dat Burgers aan Zet daarin voorzag door bepaalde stemprocedures te volgen, waarbij eisen werden gesteld aan de opkomst en aan de stemverhoudingen.

De heer **Van der Net** antwoordt dat het nog steeds de vraag is of dit voldoende democratisch is en of de burgers daar echt over hebben kunnen beslissen.

De heer **Van Verk** merkt op bij interruptie dat je die vraag ook zou kunnen stellen bij de gemeenteraadsverkiezingen; ook daar heb je te maken met een bepaalde opkomst.

De heer **Van der Net** geeft hem daar gelijk in, maar het is wel een goede zaak om daar over na te denken. Het stuk geeft aan dat er veel gedaan is en dat er goede resultaten zijn geboekt; toch is de conclusie dat het experiment niet wordt uitgerold. Hij kan dat niet rijmen en vraagt wat de essentie is geweest van die beslissing.

Mevrouw **Kensenhuis** vraagt de wethouder om iets te zeggen over de positieve effecten versus de gemaakte kosten.

De heer **Van Verk** vraagt bij interruptie of BETER VOOR DORDT een toelichting wil geven op haar opvattingen.

Mevrouw **Kensenhuis** antwoordt dat BETER VOOR DORDT voorstander is en van mening is dat de wethouder op de juiste manier bezig is.

De heer **Van Verk** constateert dat BETER VOOR DORDT feitelijk geen mening heeft.

Mevrouw **Kensenhuis** laat die conclusie voor rekening van de heer Van Verk.

De heer **Karapinar** merkt op dat burgerparticipatie van essentieel belang is als je als stad schoon, heel en veilig nastreeft. Het college zegt steeds de verantwoordelijkheid neer te willen leggen bij de bewoners. Voor wat betreft de opmerkingen van de heer Van Verk kan hij deze onderstrepen, met uitzondering van die over het ontbrekende haar van de burgemeester. Op het voorblad van het stuk Burgers aan Zet is te zien dat alle doelen zijn gehaald. Toch wordt het niet uitgerold, omdat het te kostbaar was en omdat het veel inspanning en tijd vergt. Maar in dezelfde evaluatie staat op blz. 7 dat actief burgerschap een zaak is van lange adem. Als je dat vindt, kun je na een succesvol experiment niet zeggen: we gaan het niet uitrollen. Er ligt ook een motie. Hij heeft het stuk Bewoners aan Zet gelezen. De motie zegt: bij een succesvol project Burgers aan Zet wordt dit omgezet in structureel beleid en worden twee wijken aangewezen. Hij vraagt of dat al is gebeurd. In Bewoners aan Zet wordt met name gesproken over het toevoegen van verschillende projecten, waarbij de bewoners minder betrokken worden. De heer Staat kon geen ultieme oplossing aandragen. De beste oplossing om bewoners bij de stad te betrekken is persoonlijke benadering en blijven investeren. Van social media verwacht ook hij niet zo veel; het blijft draaien om de persoonlijke benadering.

De heer **Staat** merkt op bij interruptie dat het college in het stuk aangeeft dat er een voorkeur bestaat voor contacten met de burgers boven het stapelen van stenen.

De heer **Karapinar** antwoordt dat als hij dat leest, hij graag een vervolg zou willen op Burgers aan Zet in plaats van vier projecten samenvoegen tot één project onder de noemer Bewoners aan Zet. Dat is een verkapte bezuiniging.

Mevrouw **Veldhuijzen** merkt op dat het CDA heel positief staat tegenover Bewoners aan Zet, maar ook tegenover het feit dat men probeert veel meer mensen er bij te betrekken. Het is ontzettend moeilijk om mensen langdurig vast te houden. Dat zie je overal in het vrijwilligerswerk: dat mensen best in praktische zin betrokken willen zijn, maar dat de langdurigheid op een gegeven moment het struikelblok is in de burgerparticipatie. Zo is het initiatief van Stadspolders waar je heel concreet bezig bent met parkeerplaatsenbeleid, een makkelijker en duidelijker doel, voelen

bewoners zich sneller betrokken en kunnen ze concreet zien wat er uitkomt ten opzichte van andere projecten. Ook zij had zo iets van: het klinkt allemaal heel mooi, het zijn prachtige doelstellingen, maar uiteindelijk verlies je de burgers toch en blijft er slechts een kleine groep over, de Vergadertijgers' zoals de heer Van Verk ze noemde. Het is lastig om mensen langdurig betrokken te houden. Kortdurende, praktische participatie heeft in haar ogen meer toekomst. De heer **Van Verk** vraagt bij interruptie of er geen enorm verschil is tussen kortdurende participatie over parkeerplaatsen in Stadspolders, waarbij veel meer sprake is van het dienen van eigenbelang, dan datje daar actief burgerschap mee stimuleert. Het is een vluchtig contact omdat mensen helaas anno 2011 sterk gericht zijn op wat ze er zelf uit kunnen halen; dan willen ze er nog wel wat voor doen. Dan nog is het een kleine groep. Dat klopt, maar continuering daarvan zou wel kunnen leiden tot verbreding en vergroting van die groep.

Mevrouw **Veldhuijzen** antwoordt dat mensen altijd stellen dat de gemeente ongrijpbaar is, dat het ver weg is en dat ze juist struikelen over dingen die dichtbij gebeuren en daaraan concreet zien hoe de gemeente met hen omgaat. Als ze daarin kunnen participeren, is dat positief. Eigenbelang is niet vies, zolang je dat met elkaar bepaalt. Op dat moment ben je voor een concreet stukje bezig en ze is van mening dat mensen veel meer hebben aan iets concreets. Zelf heeft ze ook in de gemeenteraad wel eens het idee: waar hebben we het over? Soms zijn de doelen wel erg hoog. Ze is erg benieuwd in hoeverre de burgerparticipatie concreet een vervolg gaat krijgen richting 2012.

Wethouder **Reynvaan** merkt op dat er ervaring is opgedaan met het experiment Burgers aan Zet. Daar zijn grote successen geboekt. Er is een co-creatie, een samenspraak, een betrokkenheid van een deel van de bewoners, zij het een grote groep die zeer beperkt en een heel kleine groep die sterk betrokken is. Er is voor wat betreft de participatie een verdiepingsslag gemaakt. Daar is zeker heel veel van geleerd. De bewoners die daar bij betrokken waren, zijn daar over het algemeen heel positief over. In de evaluatie staat ook iets over de verhouding tussen de inzet van de ambtenaren en de kosten die dat met zich mee heeft gebracht. Er zijn enorm veel uren gemaakt; dat geeft al aan de taak, de aanwezigheid en de rol van de ambtenaren bij Burgers aan Zet.

De heer **Van Verk** vraagt bij interruptie of dat niet inherent is aan een experiment dat voor het eerst draait; daar moet altijd de meeste inzet op worden gepleegd. Wethouder **Reynvaan** antwoordt dat dat klopt; een experiment mag wat extra inzet vragen en dus ook wat kosten met zich meebrengen. Maar gezien de resultaten vraagt het college zich af of je op die manier door moet gaan. Het college heeft gemeend te moeten kiezen voor een andere manier. Of je het nu Burger of Bewoner noemt, dat maakt niet uit; het college wil doorgaan op de ingeslagen weg, met als doel burgerparticipatie. Alle aspecten die in het programma van Burgers aan Zet aan de orde zijn geweest, vind je terug in het programma van Bewoners aan Zet. Wat de problemen betreft die gesignaleerd werden bij het programma Burgers aan Zet, zoals een begrotingsbudget aan de bewoners overlaten: dat was toch kennelijk voor een grote groep te abstract en te ver van hun bed, waarmee de betrokkenheid van bewoners moeilijk was. Dat maakt dat het college de positieve aspecten van Burgers aan Zet heeft opgenomen en ingevoerd in Bewoners aan Zet. Daarmee is zeker een beslissingsbevoegdheid verlegd naar de bewoners. De heer **Van Verk** merkt op bij interruptie dat de wethouder een mooi pleidooi houdt. Bij Bewoners aan Zet krijgen de mensen beslissingsbevoegdheid. Als je kijkt naar Welzijn Nieuwe Stijl en de mensen zouden daadwerkelijk een beslissingsbevoegdheid hebben, dan zou je kunnen zeggen: u heeft een wijkbegroting en u kunt er voor kiezen om uw buurthuis in de Vogelbuurt open te houden, maar dan betekent het wat minder groen, of minder onderhoud van de straten. Dan geef je de bewoners beslissingsbevoegdheid. Nu wordt er gezegd: het buurthuis wordt gesloten en jullie moeten maar zien hoe jullie dat verder gaan onderbrengen.

De **voorzitter** merkt op dat dat een andere discussie is die in een ander blok thuishoort. Wethouder **Reynvaan** stelt voor om de discussie over Welzijn Nieuwe Stijl inderdaad in het volgende blok te voeren met haar collega wethouder Wagemakers. Ook daar is het overigens zo dat er een mogelijkheid is om te kiezen tussen een bepaalde activiteit of stenen. De kritiek van de heer Van Verk is dat de burgers wel mee mogen praten, maar niet mee mogen beslissen. Ze geeft een voorbeeld van mensen in het Johanna Naberef. Daar zijn de mensen enorm betrokken; natuurlijk gaat het daar hun directe woonomgeving aan en is men dan meer betrokken. Sommige bewoners willen meer parkeerplaatsen, maar mensen met kinderen willen misschien juist wat meer speelgelegenheid. Vanuit de bewoners is gezorgd dat heel veel bewoners bij dit plan betrokken zijn; ze hebben het niet alleen gehad over de parkeerplaatsen, maar ook over het huisvuil, de groeninrichting en de totstandkoming van de sociale cohesie. Typerend is dat in het nieuwe project van het erf daarnaast, het Mina Kruseman-erf, eenzelfde soort project gaat starten dat begeleid gaat worden door enkele bewoners uit het eerste project. De ambtenaren hebben de wens te kennen gegeven tot omscholing omdat ze een andere aanpak en begeleiding van de bewoners willen, en ook zien dat ze daarin moeten veranderen en zelf begeleid moeten worden.

De heer **Karapinar** vraagt of de wethouder nu zegt dat de gehele methodiek van Burgers aan Zet wordt overgenomen, behalve het budget dat daarin niet meer wordt overgelaten aan de bewoners. Wethouder **Reynvaan** antwoordt dat het uitgangspunt van Burgers aan Zet is dat het college bepaalt welke twee projecten er in welke wijken plaatsvinden. Er wordt nu veel meer ingespeeld op wensen en activiteiten vanuit de bewoners zelf, waarbij deze methodiek wordt toegepast.

De heer **Karapinar** vraagt wat er gebeurt als de bewoners vragen de overlast door jongeren op te lossen; dat kost bijvoorbeeld vier ton. Hij vraagt of dat dan wordt gerealiseerd. Men een eigen budget zouden de bewoners concreet keuzes kunnen maken; dat maakt het helderder. Hij vraagt of er nee wordt gezegd als een verzoek meer geld kost dan er beschikbaar is.

Wethouder **Reynvaan** antwoordt dat de heer Karapinar die vraag zelf kan beantwoorden.

Natuurlijk kun je niet alle vragen van alle bewoners in alle wijken ten koste van ieder budget gaan uitvoeren. Voor sommige mensen is het helemaal niet interessant om een bepaalde wens af te zetten tegen zaken als vuil ophalen of groenonderhoud. Mensen kunnen altijd via Wijkwensen een idee of een aanvraag indienen; dan kan de gemeente bekijken hoe dat gefaciliteerd kan worden en op die manier speel je veel meer in op de concrete behoefte van de bewoners.

Mevrouw **Veldhuijzen** vraagt in welke zin ambtenaren zich willen laten omscholen.

Wethouder **Reynvaan** antwoordt dat de ambtenaren de bewoners meer gaan faciliteren en begeleiden om tot een gezamenlijke oplossing te komen.

De heer **Van Verk** merkt op bij interruptie dat hij de suggestie zou willen doen om een opleiding samenlevingsopbouw te doen.

Mevrouw **Weststeijn** antwoordt dat die 'omscholing' sinds 2004 de Dordtse Aanpak heet. Het accent ligt nu sterk op hoe je bewoners in positie brengt om hun eigen problemen met elkaar op te lossen. Dat betekent nogal wat voor het werk dat de ambtenaren doen. Een voorbeeld: heel veel ambtenaren die bezig zijn met de ruimtelijke inrichting in een wijk, zijn gewend om te tekenen. Als er behoefte is aan parkeerplaatsen, wordt er getekend om zo van één, twee parkeerplaatsen te maken, enzovoort. Nu is het niet meer van: wij nemen het mee en we gaan het voor u regelen, maar is de vraag: oké, kunt u dat met elkaar gaan oplossen en wat heeft u daar dan voor nodig?

De heer **Van Verk** merkt op dat dat opbouwwerk is, wat in de jaren '80 werd gedaan. Dat is helemaal niet slecht, alleen is het wel jaren '80 en het komt onvoldoende tegemoet aan de wens van de bewoners anno 2011 om zelf verantwoordelijk te zijn voor hun eigen leefomgeving. Dus moeten ambtenaren de mensen helpen bij het formuleren van die wensen, maar je moet de mensen beslissingsbevoegdheid geven. Je kunt het ook coachen noemen.

De heer **Wind** merkt op dat het de bedoeling is om van de ambtelijke organisatie nog veel meer een lerende organisatie te maken. Fouten maken is niet gek, als je er maar van leert. Een nieuw begrip als een "wall of fail" in plaats van een "wall of fame" is daarbij heel belangrijk. Het is geen fout om een heleboel over te laten aan de bewoners, zonder dat je het maar even over de schutting gooit, wat heel iets anders is. Het betekent ook dat je respect hebt voor de toegenomen mondigheid en deskundigheid die vele bewoners hebben. Er zijn verkeersrapporten gekomen uit Stadspolders waarvan sommige deskundigen van de gemeente zeer opkeken van de kwaliteit. Er is geleerd van de slimheid van bewoners; die gaven bijvoorbeeld aan dat ze verschillende rondes wilden maken op tijden die ze zelf wilden uitkiezen en daar kwamen prachtige cijfers uit, die onbetaalbaar zijn. Bedenk maar wat het zou kosten als je daar een onderzoeksbureau voor in moet huren. Dat loslaten en vertrouwen stellen in de bewoners op dat moment, en ook in andere situaties, is als heel waardevol overgekomen. De ambtelijke organisatie heeft ook geleerd om veel meer rekening te houden met de participatietijd. Dat betekent concreet dat als je bewoners mee wilt laten denken en creëren en beslissen, je ook respect hebt voor de tijd in het jaar die daarvoor beschikbaar is. Dat duurt iets langer, omdat het seizoen loopt van 13 weken in het voorjaar en 13 weken in het najaar, met misschien nog vier, vijf weken in mei. Daarna neemt het af. Dat betekent dat je heel strak in tijdschema's moet gaan denken om participatie tot stand te brengen.

Wethouder **Reynvaan** merkt op dat ze hier nog tijden over zou kunnen vertellen. Met betrekking tot de vakantiekiekjes van de heer Van Verk merkt zij op dat ze hem graag wil uitnodigen om zijn vakantiekiekjes te laten zien. Het voordeel is dat een aantal kiekjes heel veel zegt over de achterliggende stukken die op ieder plaatje te zien zijn; dat was de bedoeling van de presentatie.

De heer **Van Verk** merkt op dat de motie naar de mening van de PvdA niet is uitgevoerd; hij stelt voor om hier in de raad nader over te debatteren. Hij kan zich voorstellen dat de fractie BETER VOOR DORDT diezelfde behoefte heeft, aangezien het onderwerp voor hen een kroonjuweel is. De **voorzitter** antwoordt dat BETER VOOR DORDT daar zelf over moet beslissen. GroenLinks is tevens voorstander van agendering als bespreekstuk. Het stuk wordt ingebracht in de agendacommissie ter advisering. Ze sluit de vergadering.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE VAN 23 AUGUSTUS

BRIEF VAN DE GEMEENTE DORDRECHT AAN FC DORDRECHT OVER VERKOOP OPSTALRECHT EN VERKOOP STADION (646770).

Gelegenheid om met de portefeuillehouder van gedachten te wisselen over deze ontwikkeling.

Bij dit agendapunt wordt de beantwoording door het college van de brief aan mevrouw Wevers en Van Halem betrokken.

BRIEF VAN MEVROUW WEVERS EN VAN HALEM OVER PLANNEN GROND FC DORDRECHT (663411)

Voorzitter: de heer B. Staat
Secretaris: mevrouw K. De Graaf
Verslag: Erna Verveer, Getikt!

Aanwezig:
Mevrouw E.C. Van Wenum, CDA
Mevrouw I. Koene, VVD
De heer H.J. Tazelaar, VSP
De heer J.P. Schuiten, D66
Mevrouw G.P. De Klerk, GroenLinks
De heer P. Verhoeve, CU/SGP
de heer I. Eski, PvdA
de heer E.A.M. Nederhof, BVD

Namens het college is aanwezig wethouder P.H. Sleeking
Namens de ambtelijke organisatie is aanwezige mevrouw Boersma

Insprekers: mevrouw van Halem, mevrouw Wevers en mevrouw Faber namens de bewoners van de Reeweg.

Mevrouw **van Halem** spreekt in, waarbij ze de zorgen van de bewoners aan de Reeweg Oost uitspreekt, zoals deze ook zijn verwoord in een schrijven aan de gemeente. Ze schetst de ontwikkelingen van de omgeving Reeweg Oost vanaf vóór 1970, toen de omgeving nog landelijk was. Eind 1970 moeten de achtertuinen plaatsmaken voor de Provincialeweg. In de jaren '90 wordt het stadion vergroot en komen er parkeerplaatsen en hekken. De overlast neemt toe, evenals het gevoel van onveiligheid.

Eind 2003 wordt de straat in het bestemmingsplan nog omschreven als behorend tot de groene en blauwe long van de Dordwijkzone. De panden worden beschouwd als cultuurhistorisch interessant. In 2010/2011 is verbreding aan de orde en wordt groen ingeleverd aan de achterkant van de huizen om de doorstroming te verbeteren. Het spoor is ook verbreed. Dat levert meer verkeer en meer treinen op en dus meer geluidsoverlast. De rustbeleving brokkelt steeds meer af. Er zal volgens berichten grond worden bebouwd; dit wordt zelfs genoemd als alternatief voor de Zuidpolder. De bewoners vragen zich af waarom er geen groenontwikkeling kan komen, bijvoorbeeld een park voor de bewoners van het Land van Valk en het Reeland.

Woningbouw zal de doorstroming nog verder gaan belasten. Op dit moment zijn er al woningbouwprojecten die niet van de grond komen door te weinig belangstelling. Er is ook een overschot aan woningen in Zuid-Holland Zuid, waaronder ook in Dordrecht. Mocht FC Dordrecht vertrekken, dan hopen de bewoners dat de ontwikkeling in lijn blijft met het bestemmingsplan van 2003 en hopen mee te mogen denken over groene plannen. De wens is dat BETER VOOR DORDT zich blijft inzetten voor behoud van groen en herontwikkeling van bestaande wijken.

De bewoners hebben gekozen voor een woonomgeving met cultuurhistorie, uitstraling, groenbeleving en rust. Het onderlinge contact in de straat is goed. De bewoners maken zich sterk voor het behoud van het groen dat er is. Alle bewoners hebben een handtekening onder de brief gezet; deze wordt overhandigd aan wethouder Sleeking.

De heer **Tazelaar** merkt op dat er is gesproken over overlast van hekken en parkeerplaatsen. Als er woningen komen, dan zou dat positiever zijn dan het stadion met de huidige overlast. Mevrouw **Van Halem** antwoordt dat het nog positiever zou zijn als het groen blijft. De bewoners willen graag betrokken worden bij de ontwikkeling van de plannen.

De heer **Nederhof** merkt op dat dit gebied in de ecologische zone ligt. Als alle bomen blijven staan en de bebouwing is dun, dan zouden de huizen wellicht zelfs meer waard kunnen worden.

Mevrouw **Van Halem** antwoordt dat de bewoners graag gehoord willen worden en willen zien hoe het er dan uit gaat zien. Op oude plannen staan twee woontorens en heel veel huizen ingetekend en dat veroorzaakt veel onrust.

De heer **Verhoeve** merkt op dat in de brief staat dat de bewoners niet altijd goed zijn geïnformeerd. Hij vraagt om verheldering.

Mevrouw **Van Halem** antwoordt dat als er festiviteiten zijn, er een week van te voren een uitnodiging van FC Dordrecht en informatie komt. Daar kun je rekening mee houden. Er is ooit in het bestemmingsplan gesproken over een klankbordgroep, maar dat is nooit aangeboden aan de bewoners. Er gebeurt aan de achterkant van de woningen al zoveel; het wordt steeds smaller en kleiner en drukker. Je kunt wel in overleg zijn met de gemeente, maar het gaat toch allemaal door. Het is slikken of slikken.

Mevrouw **De Klerk** merkt op dat ze zich kan voorstellen dat je als bewoner op een gegeven moment denkt: nu moet het stoppen. Als gemeente moet je altijd een afweging maken, maar de gemeente heeft inderdaad een verantwoordelijkheid om de bewoners nauw bij het proces te betrekken en ze ook in het voortraject goed te informeren. Het is de verantwoordelijkheid van de raad om dat proces in de gaten te houden.

De **voorzitter** dankt de inspreker.

De heer **Nederhof** merkt op dat deze vergadering voor zijn fractie een beetje prematuur was. Er is nog geen business case; dat is een belangrijk onderdeel. Pas dan ga je een proces in en kun je zeggen of het zin heeft. FC Dordrecht heeft tot 1 januari 2012 tijd om op het aanbod in de brief in te gaan.

De heer **Eski** sluit zich daar volledig bij aan.

De heer **Verhoeve** merkt op dat je eerst voldoende geld moet hebben als je wilt verhuizen. De voetbalclub lijkt geen geld te hebben en dan is de vraag of de overheid de verhuispremie moet betalen. Die vraag is relevant genoeg om hier vandaag over te spreken. Op 18 januari van dit jaar lag er ook een korte brief voor; toen was er nog de grondverkoopvariant, die in de woorden van de wethouder op brede steun kon rekenen. D66, ChristenUnie/SGP en ook de VVD hebben toen kritische opmerkingen gemaakt. FC Dordrecht ontkende krachtig dat het verboden staatssteun kon zijn; het zou een zakelijke transactie zijn. De wethouder zegde met enige moeite toe de risico's te zullen onderzoeken. Inmiddels is het huiswerk gedaan en blijkt die constructie niet toegestaan. Vervolgens mag er door de raad iets gevonden worden van een nieuwe variant: FC Dordrecht verkoopt het stadion aan de gemeente en gaat op eigen kosten naar het kassenterrein. Er werd beloofd om in deze maand een sluitende business case voor te leggen. Hij vraagt de wethouder of die complete business case al is ontvangen en zo ja, of de raad die mag inzien.

De heer **Nederhof** merkt op bij interruptie dat de raad die in ieder geval niet heeft ontvangen. Dan is deze bespreking zinloos.

De heer **Verhoeve** antwoordt dat de wethouder die wellicht wel heeft ontvangen. Zijn fractie heeft als standpunt bij de verhuisplannen: nee, tenzij. De eerste reden is de onder curatele stelling van de club. De gemeente is bovendien coulant geweest waar het gaat om de betalingsverplichtingen van de club. Er is door het college voorgesteld om onder voorwaarden over te gaan tot een schuldsanering, maar daar zag de club geen heil in. Dat past de club niet, in de ogen van zijn fractie. In de onderhandelingen van FC Dordrecht zou de schuldsanering als ontbindende voorwaarde kunnen worden opgenomen in de koopovereenkomst, wat zijn fractie betreft. Zijn fractie heeft ernstige vragen bij het realiteitsgehalte van het plan, met name waar het gaat om het optrekken van het aantal bezoekers van ongeveer 1500 naar 4000 tot 7000. Het plan gaat grote gevolgen hebben voor de stad. Het bezoekersaantal zal in ieder geval hoger moeten worden en gezien de ambities in andere steden zoals Sittard is zijn fractie niet overtuigd van de haalbaarheid. Zijn derde opmerking is dat er nog lege plekken voldoende zijn voor een villapark in de stad, zoals Stadswerven en het Maasterras. De bewoners zeggen, ondanks het voornemen van het college om aan de voorkant te communiceren met de bewoners, niet gekend te zijn in de plannen. Renovatie van het stadion is wat hem betreft nog lang niet van de baan; zijn fractie is op dit moment zeer sceptisch over de plannen.

Mevrouw **Van Wenum** merkt op dat er volgens haar fractie goede afspraken zijn gemaakt met FC Dordrecht; het is aan FC Dordrecht om te komen met een overtuigende business case. Dat wordt afgewacht. Het is jammer dat de mogelijkheid tot schuldsanering niet is benut door de vereniging. Een belangrijke voorwaarde zal zijn dat de financiën op orde zijn. Eerst moet die duidelijkheid er zijn; tot die tijd is het prematuur om over de ontwikkeling van de locatie te gaan spreken.

De heer **Verhoeve** vraagt mevrouw Van Wenum bij interruptie of de meningsvorming over een gebied geheel afhankelijk is van een business case van een derde. Die business case is immers al gekleurd.

Mevrouw **Van Wenum** merkt op dat meningsvorming wel afhankelijk is van de beschikbaarheid van een locatie.

Mevrouw **Koene** merkt op dat haar fractie zich afvraagt waarom de business case er nog niet is en gaat er van uit dat uit het business plan blijkt dat de vereniging dit voor 100% zelfstandig kan financieren, m.a.w. dat er niet uitgegaan wordt van vreemd geld, of geld van de gemeente Dordrecht. Haar fractie is sceptisch over het voorstel van het college met betrekking tot de eventuele aankoop van de opstallen; daar ontbreekt een business case die de gemeente zelf zou moeten opstellen. Een stadion kopen en ontmantelen; levert dat überhaupt enig rendement op voor de gemeente?

Mevrouw **De Klerk** merkt op dat daar waar het gaat over verkoop van de opstallen haar fractie dat een goede zet zou vinden. Dan heb je als gemeente de grond in handen, waardoor je invloed hebt. Als je een aankoop doet, moet het Grondbedrijf de kosten dekken en dan is snelle bebouwing een voorwaarde, anders gaat het om structurele kosten. Je kunt je afvragen of het realistisch is om op deze manier een stadion te laten bouwen. Wil je FC Dordrecht de mogelijkheid bieden om een stadion te bouwen, dan moet je wellicht op een andere manier naar de gestelde voorwaarden gaan kijken, zoals geen bioscoop of supermarkt. FC Dordrecht gaat voor vier miljoen; het college heeft gesteld dat dit bedrag niet overeen komt met de waarde. Er zal dan een taxatie uitgevoerd worden. De vraag is hoe het dan met FC Dordrecht verder gaat.

De heer **Tazelaar** vindt dat als FC Dordrecht op dezelfde voet doorgaat, de financiële zorgen ook blijven. Uitbreiding is gewoon nodig; het is goed voor de stad en goed voor de club. Een nieuw stadion, ongeacht wie het financiert, want dat komt later wel aan bod, daar moet je niet tegen zijn. FC Dordrecht moet ook naar de toekomst kijken. Om de faciliteiten mogelijk te maken die nodig zijn om het stadion kostendekkend te maken, moeten de voorwaarden worden versoepeld. Bijvoorbeeld een bioscoop of een supermarkt. De parkeerplaatsen zijn er al; waarom zou je enorm veel geld uitgeven om elders in de stad een bioscoop neer te zetten? De business case die er straks ligt, moet aangeven wat er allemaal gaat komen. Daarbij moet de gemeente zich soepeler opstellen. Je moet een bedrijf de kans geven om een exploitatie op te zetten.

Mevrouw **De Klerk** merkt op bij interruptie dat GroenLinks zeker geen voorstander is van een bioscoop of supermarkt, maar wil aangeven dat er wellicht op een andere manier naar het geheel zou moeten worden gekeken.

De heer **Tazelaar** merkt op dat gewoon moet worden gekeken naar wat haalbaar is. Dordrecht moet nu eens positief gaan reageren, anders blijven de financiële zorgen voortbestaan en zal de vereniging opnieuw bij de gemeente aankloppen voor steun, zoals in het verleden vaker is gebeurd. Zijn fractie is in ieder geval voorstander van een multifunctioneel stadion. Over de locatie valt te praten. Het is een mooie locatie, maar er zijn misschien andere locaties. Een vernieuwd stadion brengt meer mensen naar de stad en levert de club meer inkomsten op.

De heer **Schuiten** merkt op dat zijn fractie er ook voorstander van is dat FC Dordrecht zijn eigen broek ophoudt. Staatssteun is uit den boze. Aan de andere kant moet je de club dan ook de ruimte geven om een rendabele exploitatie mogelijk te maken. Beperkingen ten aanzien van een bioscoop en horeca en dergelijke maakt dat wel heel erg moeilijk. Daarnaast moet er ook goed geluisterd worden naar de omwonenden.

Wethouder **Sleeking** reageert richting de bewoners met de toezegging dat op het moment dat zich concrete ontwikkelingen aftekenen, de bewoners en belanghebbenden vanzelfsprekend betrokken zullen worden bij de plannen voor deze locatie. Het is nog de vraag of deze plannen doorgaan; vervolgens is de vraag aan de orde watje met deze locatie zou willen. De locatie kan in beeld komen als een potentiële ontwikkellocatie voor dun en duur bouwen; dat zou wel eens een versterking kunnen zijn van de woonomgeving. Maar dat is op dit moment al een paar stappen te ver. In ieder geval zal dat moeten leiden tot een bestemmingsplanwijziging en dat betekent dat de bewoners daar in een vroeg stadium bij betrokken zullen worden. De brief van de bewoners die vanavond aan hem is overhandigd, wordt via de griffie op het RIS gezet.

De gemeente heeft in eerste instantie aangegeven bereid te zijn mee te werken aan de verplaatsing van het huidige complex omdat daar een meerwaarde voor de stad in wordt gezien. Die opstelling is er nog steeds; een groot deel van de raad heeft zich daar bij aangesloten en sommige fracties hebben daarbij nuanceringen aangebracht ten aanzien van het programma. Zij waren het niet eens met de kaders die het college heeft meegegeven voor de ontwikkeling van de business case, maar het college houdt vast aan die meegegeven kaders. Het oprekken daarvan

heeft immers onmiddellijk consequenties voor andere ontwikkelingen in de stad, zoals het Gezondheidspark en het Maasterras. Aan de ontwikkeling van de bioscooplocatie lag een visie van het college ten grondslag met betrekking tot de relatie met de binnenstad die er diende te zijn. Er is in juni wel een eerste concept business case aangeleverd; dat is nog niet de definitieve versie. Ambtelijk worden vragen geformuleerd ten aanzien van het programma en de randvoorwaarden. De business case is ook nog niet compleet waar het gaat om het verkeersonderzoek en het DPO, waar de gemeente om heeft gevraagd. Er wordt overlegd met de vereniging en de ontwikkelaar en er wordt bekeken wat wel en wat niet kan. Uiterlijk 1 januari moet een sluitende business case neergelegd worden. Die moet vervolgens gewogen en getoetst worden. Na positieve besluitvorming in het college gaat die uiteraard naar de raad in de vorm van een voorstel. De inhoud van het stuk dat is aangeleverd, is op dit moment wat hem betreft vertrouwelijk. Als FC Dordrecht de behoefte heeft om het stuk met de raad te delen, dan staat hen dat natuurlijk vrij. Het aspect van de staatssteun moest nog getoetst worden; zowel de gemeente als Ballast kwamen tot dezelfde conclusie. Dat voorstel is inmiddels ingetrokken en speelt geen rol meer.

Er is een vergoeding aangeboden voor hetgeen FC Dordrecht zou achterlaten als de business case zou gaan leiden tot een initiatief voor een nieuw stadion, om daarmee de locatie Krommedijk beschikbaar te krijgen. Die zou op diverse manieren ingevuld kunnen worden. Natuurlijk leveren woningen voor de gemeente meer op dan de huur die nu betaald wordt door de club. Het zou als woningbouwlocatie een dunne en dure locatie moeten zijn, omdat het een ecologische zone betreft. De heer Verhoeve verwijst naar Stadswerven en Maasterras; dat zijn nou net locaties waar geen plannen zijn voor de ontwikkeling van dun en duur, maar juist voor stedelijke milieus.

De heer **Verhoeve** merkt op bij interruptie dat er voor het Maasterras wordt gewacht op een stuk van het college, waar zijn fractie overigens zeer benieuwd naar is. Stadswerven zou op bepaalde plekken wel duur kunnen zijn. Hij vraagt waarom er precies op dat stukje een villaparkje moet komen, terwijl er in de stad nog meer van dergelijke locaties zijn.

Wethouder **Sleeking** merkt op dat in de vorige collegeperiode ook door de fractie van de ChristenUnie/SGP steeds is gezegd dat er behoefte is aan dunne en dure locaties. Zoveel zijn er daar niet meer van. Er wordt momenteel intern een inventarisatie gemaakt van wat in de komende jaren nog ontwikkeld zou kunnen worden; ook daarover zal de raad nader worden geïnformeerd. Met name die locaties die voor de gemeente ook wat zouden opleveren, ook met de intentie om het weerstandsvermogen en de positie van het Grondbedrijf te versterken, maar ook omdat er brede steun is voor het ontwikkelen van wat meer dun en duur.

Ten aanzien van de schuldsanering heeft FC Dordrecht zelf aangegeven geen geld van de gemeente te willen hebben en graag met een schone lei te willen beginnen. Dat uitgangspunt zou wat het college betreft moeten worden meegenomen, ook voor wat betreft de schuld aan de gemeente.

Het prijskaartje dat aan de opstallen hangt is nog onbekend; er is nog geen taxatie gedaan. In het verleden is gewerkt met verhuisprijzen; dat is een optie, zonder dat er sprake mag zijn van staatssteun.

Er moet vanzelfsprekend een sluitende business case komen met een positief perspectief. FC Dordrecht is positief dat dat ook gaat lukken en het college hoopt daar ook op, want het initiatief wordt ondersteund.

Beide brieven en de reactie van het college worden voor kennisgeving aangenomen.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE VAN 23 AUGUSTUS

RAADSINFORMATIEBRIEF EVALUATIE BEGROTINGSWIJZER (605021)

Voorzitter: de heer M. Safranti
Griffier: mevrouw M. van Hall
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:

De heer A. Van Wensen, BETER VOOR DORDT
De heer R. Van Heeren, VSP
De heer J.C. Van der Net, VVD
De heer H. Van der Linden, ChristenUnie/SGP
De heer W. Van der Kruijff, CDA
Mevrouw J. Edenburg, GroenLinks
Mevrouw E. Schellekens, D66
Mevrouw G. Akansu, PvdA

Namens het college is aanwezig burgemeester A.A.M. Brok

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom.

Mevrouw **Schellekens** merkt op dat de fractie D66 van mening is dat de Begrotingswijzer een hele goede zet is geweest. Het had als voordeel dat de inwoners input konden geven en haar fractie ziet graag dat de Begrotingswijzer terugkomt, bijvoorbeeld tweejaarlijks en als er gemeenteraadsverkiezingen zijn. Er zijn lessen geleerd; zo moet er meer tijd genomen worden voor de inhoudelijke voorbereiding en moet er meer tijd zijn voor de burgers om te reageren. Dan krijgt het ook meer bekendheid en vergroot het de kans op het op gang komen van een dialoog. Wat terugkoppeling naar de burgers betreft zouden 150 mensen hun e-mailadres hebben achtergelaten; haar fractie vraagt of die terugkoppeling inmiddels heeft plaatsgevonden. Zo niet, dan vreest ze dat die burgers volgende keer af zullen zien van deelname. De terugkoppeling moet beter ingezet worden.

De heer **Van der Kruijff** merkt op dat de Begrotingswijzer ook de doelstelling had om de mening te peilen voor de bezuinigingen. Hij vraagt of de fractie van D66 zich enigszins heeft laten leiden door de uitkomsten van deze Begrotingswijzer en zelf terugkoppeling heeft gegeven aan degenen die plannen hebben ingediend.

Mevrouw **Schellekens** antwoordt dat ze daar later graag op terugkomt; die informatie heeft ze niet paraat.

Mevrouw **Akansu** merkt op dat de fractie van de PvdA dit initiatief steunt; het biedt de mogelijkheid om naar de burgers te luisteren als het gaat om de bezuinigingen en om het opvangen van signalen uit de samenleving. Daar moet het echter niet bij blijven; er moet daadwerkelijk iets gebeuren met die signalen. Wat de uitwerking betreft: sommige vragen waren te gecompliceerd en haar fractie hoopt dan ook dat de 7 verbeterpunten in de Raadsinformatiebrief leiden tot verbetering. Stoppen zou jammer zijn. De raad zou in de gelegenheid moeten worden gesteld om de inhoud van de Begrotingswijzer vast te stellen, om zodoende voldoende ruimte te geven aan de opvattingen van de oppositie.

De heer **Van Heeren** merkt op dat de VSP dit initiatief ook steunt, maar je mag jezelf wel de vraag stellen welk doel de gemeente hiermee nastreeft. Is het een educatieve tool? Wat is de invloed van de burgers? Wat zijn de standpunten van de diverse politieke partijen in de Begrotingswijzer? Aan de ene kant was de vraagstelling vrij beperkt, aan de andere kant kun je de vraag stellen of dit statistisch gezien representatief genoemd mag worden. Ongeveer 900 mensen hebben de Begrotingswijzer ingevuld. De vraag is of je verder wilt gaan met dit instrument. De frequentie is daarbij van belang, maar ook de voorwaarden die de partijen kunnen stellen aan de samenstelling van de Begrotingswijzer. Een ander punt zijn de kosten; hij neemt aan dat er meer kosten ontstaan als de Begrotingswijzer uitgebreid zou worden.

De heer **Van der Linden** vraagt bij interruptie hoeveel geld de VSP er voor over heeft.

De heer **Van Heeren** antwoordt dat dat afhangt van wat de fracties vragen.

Mevrouw **Akansu** verwijst naar de Raadsinformatiebrief, blz. 2, vierde alinea. Daar staat iets over de representativiteit, te weten dat de uitkomst enkel wordt gebruikt voor een afweging. De heer **van Heeren** antwoordt dat nog steeds de vraag blijft wat er met die afweging is gedaan.

De heer **Van der Linden** merkt op dat de heer Staat de voorbereiding van deze Raadsinformatiebrief heeft gedaan. Die merkte op: "een zinvol experiment dat veel heeft opgeleverd, maar de vraag is wel hoe je een grotere groep burgers bereikt." Het is een goede manier om te communiceren met de stad; nog meer communicatie over de Begrotingswijzer had volgens hem niet geleid tot meer deelnemers, want dat was goed geregeld. Je kon er eigenlijk niet omheen. Het eerste doel, inzicht geven in de opbouw van de gemeentelijke begroting, moetje sowieso nastreven als gemeentelijke organisatie. Met dit instrument kun je de consequenties van gemaakte keuzes zien; dat doel vindt hij dan ook gehaald. Het tweede doel, meningpeiling, is een stuk lastiger, want dan komt de representativiteitsvraag aan de orde. 900 mensen vormen ongeveer een procent van de kiezers in Dordrecht; dat is veel te weinig om iets te kunnen zeggen over waar mensen voor of tegen zijn. Het zegt iets over betrokkenheid. Het zou meer kunnen zeggen, kijkend naar de 250 reacties, over de kwaliteit van inspraak. Het kan best zijn dat mensen hele goede ideeën hebben die hier in huis gewoon niet onderkend zijn. Wat dat betreft is het jammer dat er vrijwel niets is gedaan met de suggesties, maar misschien is dat onwennigheid. Al met al vindt zijn fractie het een heel positief experiment. 30 euro per burger is best veel geld, maar democratie mag best iets kosten. Je moet als gemeente sowieso vertellen watje aan het doen bent, maar je wilt ook de communicatie op gang brengen en daar is de Begrotingswijzer een goed middel voor. Als je dit vaker gaat doen, moet je wel heel goed nadenken over de mate waarin je de complexiteit wilt reduceren. Een begroting is gewoon complex en je kunt keuzes niet zo sterk versimpelen dat je ergens voor of tegen bent, dat je ook meteen de hele reikwijdte van de begroting in beeld hebt. Daar moet je met elkaar nog eens goed over nadenken.

De heer **Van der Net** merkt op dat het uitrollen wat gehaast is gegaan; de fouten zijn onderkend en dat kan dus alleen maar beter. De VVD vraagt zich ook af wat je er mee moet. Het doel is in eerste instantie het betrekken van de mensen bij hoe dat gaat in de raad, het opstellen van een begroting. Dat is heel moeilijk. De WD vindt ook dat het getuigt van lef om de burgers er op deze manier bij te betrekken. De WD vindt dat je iets met dit instrument zou moeten doen, maar dan moet er wel gekeken worden naar de vorm en de kosten. Briljante ideeën moetje altijd meenemen; daarnaast is het de vraag wat je moet met dingen die mensen zo maar roepen.

Mevrouw **Edenburg** dankt voor de inspanning die geleverd is om de Begrotingswijzer uit te voeren en te evalueren. GroenLinks kan zich vinden in de samenvatting, maar wil benadrukken dat er niet genoeg gelet kan worden op het proces van de communicatie. Vooraf moetje geen te hoge verwachtingen scheppen; nu werd vooral achteraf met de respondenten gecommuniceerd, na de begrotingsbehandeling. Er moet helder aangegeven worden wat er met de reacties is gebeurd. Verder vindt haar fractie het belangrijk dat de Begrotingswijzer niet ad hoe wordt gepresenteerd, maar meerdere jaren achtereen, zodat de respondenten een langere visie mee kunnen nemen.

De heer **Van Wensen** merkt op dat BETER VOOR DORDT het volledig eens is met het stuk; zeker als de zeven lessen de volgende keer goed toegepast worden.

Burgemeester **Brok** vervangt wethouder Sleeking vanavond op dit dossier. Hij dankt voor de waardering die is uitgesproken en geeft deze graag door aan de creatieve medewerkers die de Begrotingswijzer hebben opgezet en vorm gegeven. Zij hebben laten zien hoe je op een leuke en frisse manier de interactie met de burger kunt zoeken en het is dan ook fijn dat alle fracties hier buitengewoon positief op reageren. Hij is het er mee eens dat je dit niet elk jaar moet doen; het moet ook geen doel op zichzelf gaan worden. Als je de kosten en baten afzet, ook gewogen naar rendement en inhoudelijkheid, dan kun je best wel wat kritische opmerkingen maken. Dat wil niet zeggen datje het dan maar niet meer moet doen, maar je moet het belang ook niet groter maken dan het in werkelijkheid is. Het is een onderdeel om bewustwording te creëren en de verbinding te zoeken met de mensen die daadwerkelijk opvattingen hebben over een aantal zaken, maar uiteindelijk is het natuurlijk de bedoeling om de participatie te vergroten. Ter voorbereiding van deze kamer spraak hij met de griffier en zij gaf aan dat de fracties zelf ook een rol hebben ten aanzien van participatie vergroten en kader stellen. Bijvoorbeeld de discussie over de Kadernota die nu speelt; daarbij kunnen de fracties zich aan de voorkant van de discussie laven aan de mening van de bevolking en die vervolgens gebruiken bij hun inbreng. In zijn algemeenheid is het zo dat nog maar weinig raden in Nederland er in slagen om in het kader van hun kaderstellende rol aan de voorkant invloed uit proberen te oefenen. Ook deze raad probeert vaak pas in een later stadium te beïnvloeden, wanneer het college al een standpunt heeft ingenomen. Het zou de positie van de raad versterken als die aan de voorkant van het proces zou proberen te interveniëren en

politiek actief zou zijn. De inbreng kan dan een veel hoger rendement hebben, want uiteindelijk is het zo dat politiek ook is: invloed hebben op het juiste moment. In die zin vindt hij het een goede zaak als de Begrotingswijzer een paar keer in een periode wordt gebruikt.

De woordvoerder van D66 vindt dat je in de reactie naar de respondenten wat uitvoeriger zou moeten zijn; er is nu per thema inderdaad relatief laat gereageerd. Het is veel leuker als je veel sneller en veel specifiekere informatie laat weten wat er met hun inbreng gebeurt, in plaats van een algemene reactie. Dat kan inderdaad inhoudelijker zijn; dat is een punt voor de toekomst. De woordvoerder van de ChristenUnie/SGP zei dat de democratie wel iets mag kosten en woog dit af tegen het aantal mensen dat mee heeft gedaan. Als je weet dat 30.000 mensen in Nederland in feite de democratie vormen, zijnde alle actieve leden van politieke partijen en de bovenlaag, kun je de vraag stellen of je de democratie dan morgen maar af zou moeten schaffen. Volgens hem zijn de kosten te verdedigen, maar ook kosten versus baten moet je tegen het licht houden en het rendement willen bepalen. De PvdA heeft opmerkingen gemaakt over verbeterpunten; daar zegt hij ja op. GroenLinks heeft behartenswaardige zaken gezegd en voor het overige zijn de vragen volgens hem beantwoord.

Mevrouw **Akansu** vraagt wat het college vindt van haar voorstel om de inhoudelijke voorbereiding door alle partijen te laten doen in de toekomst.

Burgemeester **Brok** antwoordt dat alles waarbij de raad zich kan verenigen om de interactie te zoeken en de positie van de raad te versterken, door hem van harte wordt ondersteund. In die zin vindt hij dat positief.

De heer **Van der Linden** merkt op dat het SGP deel van de fractie zoals bekend een duidelijke opvatting heeft over wat de overheid is en doet; het Christenunie deel zit daar wat royaler in. Hij is van de Christenunie. Met die 30.000 euro kun je twee kanten uit redeneren. Persoonlijk vindt hij dat experimenteren met het contact met de burger wat mag kosten, en daar moet je dan ook op een goede manier lering uit trekken. Dan is 30.000 euro veel geld, maar als je er van leert, is dat heel goed. In zijn fractie is daar zelfs geen discussie over geweest.

Burgemeester **Brok** merkt op dat hij graag op een ander moment van de raad verneemt hoe die zelfde rol van de raad ziet aan de voorkant van het proces om de invloed op het politieke besluitvormingsproces te vergroten, in plaats van aan de achterkant.

De **voorzitter** dankt voor de inbreng en sluit de bijeenkomst.

De Raadsinformatiebrief kan voor kennisgeving worden aangenomen.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE ADVIESCOMMISSIE VAN 23 AUGUSTUS

Sociale leefomgeving (Maatschappelijke voorzieningen)

RAADSINFORMATIEBRIEF OVER PROJECT WELZIJN NIEUWE STIJL; UITWERKING VAN GEÏNTEGREERDE ONDERDELEN BUURTWERK EN ACCOMMODATIES UIT DE BUSINESS CASE "VERTROUWEN OP DE KRACHT VAN DE SAMENLEVING" (619120)

Voorzitter: Mevrouw J. Van den Bergh
Secretaris: De heer S.V. Vooren
Verslag: Erna Verveer, Getikt! af audio

Aanwezig:

De heer C.A. van Verk, PvdA
De heer A. Karapinar, GroenLinks
Mevrouw M. Nijhof, BETER VOOR DORDT
De heer M.S. Bevers, VVD
Mevrouw T.I.V. Bonnema, D66
Mevrouw S.L. Catsburg-Schenkel, ChristenUnie/SGP
Mevrouw A.W. Veldhuijzen, CDA

Namens het college is aanwezig wethouder H.P.A. Wagemakers

De **voorzitter** opent de vergadering en heet iedereen welkom.

Mevrouw **Nijhof** merkt op dat haar fractie hier positief naar wil kijken. De gemeente stelt de kaders en de burger vult ze in: zo moet het. Inburgering en Jeugdwerk zouden al gerealiseerd zijn; haar fractie vraagt wanneer je iets als gerealiseerd kunt beschouwen. Ten opzichte van het Jeugdwerk kan haar fractie niet spreken van realisatie. Er wordt gesteld dat het meer om de inhoud dan om de stenen zou gaan. Dat wordt onderschreven, maar de vraag is of er wel ontmoetingsplekken blijven in het kader van de sociale samenhang. Er zijn vier buurthuislocaties uitgekozen waarin gewerkt gaat worden binnen de nieuwe aanpak. De burger vult in, de gemeente bewaakt het proces. Zijzelf woont samen met mevrouw Wemmers alle buurtvergaderingen bij in De Rietschors. Daar was sprake van veel onrust doordat onduidelijk was waar men met de activiteiten naartoe zou moeten. Acht maanden geleden werd de nieuwe aanpak op de Rietschors ingezet: extra ambtelijke ondersteuning werd ingezet ter begeleiding van het nieuwe proces. Nog steeds is er onrust en onduidelijkheid bij de bewoners en ze vraagt de wethouder wat er nu precies in de afgelopen acht maanden is gebeurd. Wat gaat er gebeuren met de accommodatie en waar worden de activiteiten ondergebracht? Wat blijft er over van de sociale samenhang in de wijk? Inmiddels zijn ook in andere wijken zorgen geuit over het welzijnswerk en het jeugdwerk. Hoe moet de positie van de Twern en de DWO voor de toekomst gezien worden? In het recente verleden heeft haar fractie kritische vragen gesteld over de positie van DWO in het nieuwe welzijnswerk. De beschikbare gelden leken meer te worden besteed aan accommodaties en overhead dan aan het ontwikkelen van activiteiten. Concluderend is de theorie prachtig; haar fractie hoopt echter dat de praktijk net zo positief zal zijn.

De heer **Van Verk** vraagt mevrouw Nijhof hoe haar fractie die kans zelf inschat als het buurthuis dicht gaat.

Mevrouw **Nijhof** antwoordt dat het zal afhangen van hoe de gemeente de situatie begeleidt.

De heer **Van Verk** merkt op dat hij opmaakt uit het antwoord dat de fractie BETER VOOR DORDT zich toch grote zorgen maakt over de vraag of dit proces zal leiden tot verbetering van het welzijnswerk in de buurten en tot sociale cohesie.

Mevrouw **Nijhof** antwoordt dat haar fractie bij het proces betrokken was en aan de zijlijn heeft meegekeken; dat is het proces zoals het beschreven is. Ze hoort graag van de wethouder hoe de situatie is en misschien kan hij de zorgen wegnemen door aan te geven wat hij hiermee gaat doen.

De heer **Van Verk** merkt op dat in een vorig blok is gesproken over Welzijn Nieuwe Stijl als onderdeel van Bewoners aan Zet. Hij heeft dat retro bestuurlijke vernieuwing genoemd, jaren '80 werk. In de jaren '80 is er wel een netwerk opgebouwd van buurtvoorzieningen die heel belangrijk waren en dat nog steeds zijn; waar sociale cohesie en sociale samenhang tot stand komen tussen verschillende groepen, met name bij die groepen die het toch al niet zo breed hebben in de zogenaamde achterstandswijken. Destijds heette dat probleemcumulatiegebieden. Dat waren bijvoorbeeld de Vogelbuurt, Staart Oost, de Ducdalf, Nieuw Krispijn en zeker in die tijd de

Bleijenhoek. Er is soms wel wat veranderd in die 30 jaar, maar het neemt niet weg dat die buurthuizen een functie hadden en nog steeds hebben in de wijken. Zijn fractie heeft dan ook moeite met het spel dat nu gespeeld gaat worden met gebruikers en bewoners; hij noemt dat spel galgje met verlies. Belanghebbenden worden uitgenodigd om invulling te geven aan het sluiten van hun buurtcentrum, wat vervolgens gegoten wordt in een vaste structuur, georganiseerd en één per gelijksoortige groep, want stel je voor dat de wijk massaal zou uitlopen om het buurthuis te behouden? Dat zou heel vervelend overkomen bij pers en publiek. Vervolgens mogen die mensen binnen de gestelde voorwaarden van alles uitwisselen, als het resultaat maar is dat het buurthuis per 31 december 2012 sluit. De randvoorwaarden vormen de bouwelementen voor de galg waarin het buurthuiswerk de nek wordt omgedraaid; de gebruikers geven een soort van stervensbegeleiding. De kern is dat het de bewoners raakt. Niet de bewoners hebben om deze bezuiniging gevraagd; dat is een keuze van de overheid en zij worden geacht dit probleem op te lossen binnen allerlei strakke randvoorwaarden. Zijn fractie wil dat de bewoners zelf een deel van het wijkbudget krijgen. Ze kunnen dan zelf een beslissing nemen en kunnen er voor kiezen om de voorziening geheel of gedeeltelijk in stand te houden. Die keuze gaat uiteraard altijd ten koste van iets anders; dat is eigenlijk de aanpak van Burgers aan Zet, zoals zijn fractie die voortdurend heeft gepropageerd. Geef mensen daadwerkelijk invloed en geef ze verantwoordelijkheid door een deel van het budget over te dragen. De PvdA is dus niet erg enthousiast over dit voorstel en zou het graag op een andere manier aangepakt zien. Hij deelt de zorgen die BETER VOOR DORDT heeft geuit en is benieuwd naar het antwoord van de wethouder hoe die denkt het netwerk in die buurten overeind te kunnen houden en de bewoners daadwerkelijk het gevoel te geven dat zij medeverantwoordelijk zijn voor de vormgeving van hun eigen leefomgeving.

In het voorstel staat dat er een regeling moet komen om allerlei zaken te vergoeden; hij vraagt om een toelichting.

De heer **Karapinar** merkt op dat het positieve in dit verhaal is dat er meer wordt samengewerkt door de organisaties. Er zijn ook vraagtekens en kanttekeningen. Het is de bedoeling dat de verantwoordelijkheid meer bij de bewoners komt te liggen en dat zij aan kunnen geven welke problemen ze opgelost willen hebben. De buurthuizen gaan dicht, althans als ze andere huisvesting hebben gekregen. Zijn fractie ondersteunt dat van harte. Maar als hij naar het ultieme doel kijkt, begrijpt hij dat weer niet. Op blz. 1 staat dat het ultieme doel is: economische zelfredzaamheid van de bewoners. Stel dat parkeren het grootste probleem is, dan zal dat niet leiden tot economische zelfredzaamheid. Hij vraagt om een uitleg. Het college heeft gekozen voor vier wijken en hij vraagt waarom juist voor die wijken is gekozen, waar het zelforganiserend vermogen in zijn optiek lager is dan elders. Hij is het zoals bekend niet eens met het feit dat er geen geld meer is voor ontmoeting en recreatie, maar dat is een gepasseerd station. Over communicatie staat dat er in het voortraject is gesproken met de Twern, DWO en verschillende organisaties, maar niet duidelijk is of er ook met de bewoners in de vier wijken is gecommuniceerd. Zo niet, dan hoort hij graag wanneer dat gaat gebeuren. Op blz. 6 staat een risico genoemd; hij vraagt naar de stand van zaken daarvan.

De heer **Beyers** merkt op dat hij helaas onvoldoende tijd heeft gehad om zich goed voor te bereiden. Zijn fractie is het geheel eens met de algemene lijn zoals beschreven, gericht op zelfredzaamheid en de verbinding met economische zelfredzaamheid. Tegelijkertijd zijn dat maar woorden; hij kan zich vinden in de vragen die gesteld zijn door de fractie BETER VOOR DORDT ten aanzien van de uitwerking hiervan en hij wacht de antwoorden met belangstelling af.

De heer **Van Verk** merkt op bij interruptie dat de heer Beyers zegt het eens te zijn met de economische zelfredzaamheid; hij vraagt wat dat nu precies inhoudt, in relatie tot welzijnswerk. De heer **Beyers** antwoordt dat dat een ingewikkelde vraag is. Hij gelooft er in dat een goede inrichting van het jeugdwerk zeker een bijdrage kan leveren aan het "afzakken" van jeugd en daarmee een bijdrage kan leveren aan economische zelfredzaamheid. Hij ziet ook een link met schoolverlaten. Die structuur kun je volgens hem breder trekken dan alleen jeugd.

De heer **Van Verk** merkt op dat zijn beeld niet zozeer de jeugd is als je naar die vier buurthuizen kijkt, want die participeert daar volgens hem niet in grote mate in, maar veel meer de volwassenen.

De heer **Beyers** antwoordt dat hij denkt dat het aanspreken van burgers op het participeren in de samenleving, hoe laagdrempelig dat ook mag zijn, een hele belangrijke eerste stap kan zijn naar economische zelfredzaamheid, waarbij het volgens hem altijd wel de uitdaging is om te kijken wanneer je iemand overvraagt en wanneer niet.

Daarnaast is door de PvdA gevraagd naar de relatie met de wijkbudgetten; de VVD is daar ook sterk voorstander van.

Mevrouw **Catsburg** merkt op dat de uitgangspunten van dit voorstel redelijk aansluiten bij de visie van haar fractie; dan spreekt ze over het investeren in activiteiten in plaats van in stenen en de participatie van burgers daarin. Het is wel belangrijk dat die activiteiten uitgevoerd kunnen blijven

worden. De fractie heeft een werkbezoek gebracht aan de Koloriet bij de DWO en was onder de indruk van de wijze waarop dat daar is vormgegeven. Het is een multifunctioneel gebouw met een school, het buurtwerk en allerlei welzijnsactiviteiten. Het is laagdrempelig en mensen komen daar graag. Er is genoeg ruimte. Als stenen op zo'n manier vorm gegeven worden, dan kan haar fractie daar heel goed achter staan. De Rietschors sluit op 1 januari 2012; als daar een zelfde soort multifunctioneel gebouw voor in de plaats komt, en dat is genoemd als wens, dan zou dat een goed initiatief zijn. Het zou mooi zijn als elke wijk zo'n gebouw zou hebben. Aandachtspunten zijn de uitkleding van de AWBZ; daar heeft een doelgroep last van die grotendeels dezelfde doelgroep is als het welzijnswerk. Als vervolgens de doelgroep van het welzijnswerk beperkt wordt tot economisch zelfredzaamheid, dan bestaat de kans dat een groep wijkbewoners tussen wal en schip valt en het is belangrijk dat ook die doelgroep in de gaten wordt gehouden. Vermoedelijk zal deze doelgroep bovendien weinig participeren in een dergelijk project en ze vraagt hoe de gemeente zich gaat inspannen om ook deze doelgroep te bereiken. De gemeente verstrekt subsidies om bepaalde resultaten te behalen; beleidsgestuurde contractfinanciering is daarbij een term in die de laatste tijd in opkomst is. Ze mist dat een beetje in dit stuk. Het kan misschien ook niet, omdat je te maken hebt met vrij veel burgerparticipatie. Hoe kan de gemeente beleidsdoelstellingen op resultaatniveau garanderen als van te voren eigenlijk niet helder is wat de buurt wil? Een voorbeeld: het koekjes bakken. Het schijnt veel cohesie teweeg gebracht te hebben, maar ga je 30.000 euro besteden aan koekjes of aan jeugdactiviteiten? Wie beslist dat? De groep die het meest mondig is, zal koekjes bakken leuk vinden. De vraag is eigenlijk hoe de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het ingezette geld gemeten kan worden, en of dat meer inzichtelijk gemaakt kan worden dan: 'de buurt wilde koekjes bakken, dus we hebben koekjes gebakken'. De heer **Van Verk** vraagt bij interruptie of mevrouw Catsburg van mening is dat de bewoners van de wijk zelf een redelijke mate van beslissingsbevoegdheid zouden moeten hebben. Mevrouw **Catsburg** antwoordt dat haar fractie enerzijds voorstander is van het participeren, maar wel de garantie wil hebben dat iedereen kan participeren.

De heer **Van Verk** antwoordt dat je dat kunt regelen door spelregels af te spreken. Hij vraagt of mevrouw Catsburg het goed vindt als een wijk, binnen bepaalde spelregels, over een meer of minder groot budget kan beslissen.

Mevrouw **Catsburg** antwoordt bevestigend, mits de beleidsdoelstellingen van de gemeenteraad die verbonden zijn aan de subsidie, gehaald worden.

De heer **Van Verk** is dat met haar eens.

Mevrouw **Veldhuijzen** merkt op dat het CDA op zich wel positief tegenover deze ontwikkeling staat; zeker de uitgangspunten dat mensen zelf verantwoordelijk zijn en daar veel meer bij betrokken zijn, zijn goed. In dit stuk wordt heel duidelijk gekeken naar het ombouwen van het buurthuiswerk, omdat men ziet dat er meer recreatie is dan wat anders. Dat je een plek nodig hebt in de wijk is duidelijk; haar fractie is van mening dat je naast scholen zoals de Koloriet ook andere gebouwen hebt, bijvoorbeeld kerken. Je kunt op veel meer plekken mensen bij elkaar brengen. Haar fractie heeft twee vragen. Bij de voorwaarden om tot resultaat te komen is er sprake van een bepaalde druk. Als mensen geen alternatief hebben en er komt geen oplossing, dan gaat de gemeente het overnemen en dat is in strijd met wat ze in de vorige Kamer hoorde, dat de aanpak veel meer is dat bewoners zelf geactiveerd worden. Ze vraagt eveneens naar de regeling voor vergoedingen; betaald vrijwilligerswerk komt bij haar altijd als een beetje riskant over.

Mevrouw **Bonnema** merkt op dat ook haar fractie zich zorgen maakt over de theorie versus de uitvoering. Het is heel belangrijk dat voor alle activiteiten een plek is gevonden voor je het buurthuis sluit; ze roept op om een einde te maken aan de onduidelijkheid. Verder is het slim om gebruik te maken van de locaties in de wijken. Je kunt er best minder gebouwen op na houden, en goed gebruik maken van de locaties die er zijn, zoals een multifunctionele accommodatie.

Wethouder **Wagemakers** merkt op dat het college dit traject is gestart in het kader van de brede doorlichting. Het is een van de business cases die ook in de raad zijn besproken; het buurtwerk en het accommodatiebeleid waren twee van de vijf onderdelen. In de voorbereiding is gekeken welk traject nodig was om te komen tot een gedragen eindresultaat; gedragen door bewoners en organisaties, en wat het college betreft vooral ook een combinatie daarvan. Kijk of je, naast het gebruik van ander maatschappelijk vastgoed zoals scholen, kerken en zorginstellingen, mensen en organisaties aan elkaar kunt verbinden zodat er nieuwe arrangementen gezocht worden en op innovatieve wijze wordt gekeken hoe je activiteiten die in een buurt gewenst zijn vanuit beleidsdoelstellingen of vanuit de wens van de bewoners kunt organiseren. Als overheid hoefje zeker niet overal bovenop te gaan zitten; je moet ook ruimte geven zodat burgers in staat zijn, want er zit veel kracht in de samenleving, om zelf voor een gedeelte invulling te geven aan ideeën. Dat is feitelijk het uitgangspunt.

De heer **Van Verk** merkt op bij interruptie dat hij zich afvraagt waarom dit college dan niet een stuk van het budget over durft te dragen aan de bewoners, als het college zo overtuigd is van de kracht van de samenleving.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat dat voor een deel is wat in dit traject gebeurt, zeker als het gaat om de activiteiten. Het beheer en de exploitatie van accommodaties door bewoners vindt het college een brug te ver.

De heer **Van Verk** merkt op dat hij dat ook niet bedoelt. De gemeente heeft per wijk een budget. Voor Stadspolders staat bijvoorbeeld zes ton in de begroting. De bewoners mochten zelf aangeven wat ze daarmee wilden doen: meer groen, minder groen, meer of minder welzijnswerk et cetera. Hij vraagt waarom het college die bevoegdheid nou niet over durft te dragen aan de bewoners. In de Vogelbuurt zouden ze er dan voor kunnen kiezen om het buurthuis open te houden, en dan wat minder groen. Of andersom; de keus is aan de bewoners. Uiteraard binnen de kaders en niet ten koste van allerlei essentiële wijkvoorzieningen.

Wethouder **Wagemakers** merkt op dat er een verklaring is voor de keuze voor juist deze locaties. De heer **Van Verk** interrumpeert en herhaalt zijn vraag.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat er in zekere zin een overdracht plaatsvindt. Bewoners kunnen nu zelf een keuze maken in de activiteiten die ze willen. Daar zitten ook de middelen aan gekoppeld. Er zit ook een bezuiniging op en dat is een forse, maar er blijft nog budget over en over dat budget kunnen bewoners samen met instellingen keuzes maken op het gebied van welzijn. Dit budget is maar een klein onderdeel van het totaal, want in de Raadsinformatiebrief is in totaal 2,3 miljoen voor activiteiten beschikbaar. Dat is een substantieel bedrag en ook daar zijn de bewoners op allerlei manieren bij betrokken. Hij deelt de analyse van de heer Van Verk dus niet.

De heer **Van Verk** merkt op dat zijn fractie hier in de raad wel op terugkomt als het over participatie gaat.

Wethouder **Wagemakers** vervolgt de beantwoording. Het college ziet welzijn als een onderdeel bij het bevorderen van zelfredzaamheid en uiteindelijk de economische zelfredzaamheid van mensen, want dat laatste betekent dat je in staat bent om op enigerlei wijze een inkomen te genereren. Welzijn kan daar een bijdrage aan leveren. In sommige gevallen heeft welzijn ook heel nadrukkelijk die rol. Rondom de AWBZ heb je het vooral, als het gerelateerd is aan welzijn, over de lichtere gevallen. Die zijn in de AWBZ pakketmaatregelen in 2009 al uit de AWBZ gevallen. De verdere uitholling zoals mevrouw Catsburg die beschreef heeft betrekking op de begeleiding, en dat heeft betrekking op de matige en ernstige gevallen. Die komen naar de Wmo en daar zal welzijn ook zeker in rol in kunnen gaan spelen, maar wel in mindere mate dan de ontmoeting en de recreatie waar mevrouw Catsburg op doelde. Dat is wel een nuancering.

De heer **Karapinar** vraagt of alle activiteiten gericht moeten zijn op economische zelfredzaamheid. Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat dat wel het uitgangspunt is.

De heer **Karapinar** merkt op dat je als bewoner dan weinig keuze hebt.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt ontkennend. Welzijn nieuwe stijl richt zich met name op die groep waar de zelfredzaamheid onder druk staat en waar de gemeente wil proberen mensen in de goede richting te krijgen. Dat hoeven niet altijd de zwaksten van de samenleving te zijn; dat kunnen ook mensen zijn die tijdelijk in de problemen zitten.

De heer **Karapinar** vraagt of het dan meer een hulpverleningstraject wordt. Hij kan zich niet voorstellen hoe dat er dan uitziet.

Mevrouw **Nijhof** vraagt wat er dan met economische zelfredzaamheid in het stuk bedoeld wordt. Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat economische zelfredzaamheid de mogelijkheid is om een inkomen te genereren. Dat is de hoogste trede op de participatieladder. Daaronder heb je treden zoals vrijwilligerswerk. Welzijn kan heel nadrukkelijk mensen helpen om een rol te spelen in de samenleving, in eerste instantie in een vrijwillig kader en later mogelijk ook als een opstap naar werk. In het nieuwe Wmo beleidsplan waar momenteel een startnotitie voor wordt gemaakt, wordt dit nader uitgewerkt, want welzijn is onderdeel van de Wmo. Wmo gaat over participatie en uiteindelijk is participatie gericht op het meedoen in de samenleving, waarbij het ultieme doel is economische zelfredzaamheid.

De heer **Karapinar** merkt op dat Dordrecht dan de eerste gemeente in Nederland is die zegt: alle activiteiten op wijkgebied worden alleen gedaan met als uitgangspunt economische zelfredzaamheid. Hij vraagt of de sociaal-culturele activiteiten dan allemaal afgeschaft worden; dan heb je geen sociale cohesie en actief burgerschap meer in de buurten. Dan heb je enkel individuele bewoners die proberen economisch zelfredzaam te worden. Maar ontmoetingsactiviteiten zoals bewoners die fietsen repareren voor andere bewoners zijn er dan niet meer. Hij beluistert dat althans.

De heer **Van Verk** wil de vraag aanscherpen. Hij vraagt of welzijn nieuwe stijl eigenlijk reïntegratiewerk is, dat is afgeschaft.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt ontkennend. Er worden nu beelden geschetst die niet kloppen met de werkelijkheid.

Welzijn nieuwe stijl richt zich op datgene wat hij zojuist heeft aangegeven. Daarnaast heb je de reguliere welzijnsactiviteiten, de ontmoeting, de recreatie zoals die nu plaatsvindt en die wat het college betreft ook gewoon plaats kan blijven vinden, waarvan de gemeente wel zegt: dat gaan we met substantieel minder financiële middelen ondersteunen.

De heer **Van Verk** antwoordt dat dat duidelijk is. Hij had begrepen dat welzijn nieuwe stijl zich moest richten op de economische zelfredzaamheid. De wethouder gaf als definitie dat dat zich moest richten op loonvormende arbeid. Daaronder had je dan nog de trede van vrijwilligerswerk. Daar kan hij zich iets bij voorstellen, want mensen kunnen door middel van welzijnswerk geactiveerd worden om maatschappelijk te participeren teneinde via dat vrijwilligerswerk een keer hopelijk loonvormend werk te krijgen. Maar tegelijkertijd kan je vaststellen dat een aantal mensen binnen die groep daar nooit toe in staat zal zijn en dus uitsluitend zal blijven consumeren, ontmoeten en recreëren. Daarmee zorgen ze voor sociale cohesie en behartigen de belangen in de wijk. Hij kent iemand in het welzijnswerk die al veertig jaar actief is en een kaderlid vormt van een buurthuis. Die werkt al 40 jaar niet meer, omdat hij in de WAO zat.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat je te maken hebt met welzijn nieuwe stijl; daarnaast zijn er de reguliere welzijnsactiviteiten zoals ontmoeting en recreatie en de sociale programma's. Dat moet je wel in totaliteit bezien. In deze Raadsinformatiebrief wordt daar een stuk uitgelicht, maar je moet het wel in het perspectief zien van de andere activiteiten die ook plaatsvinden, inclusief de sociale programma's in de wijken. Daar kun je het niet van losknippen.

De heer **Bevers** vraagt de wethouder of die al een beeld heeft van de stapeffecten in met name de wat mindere wijken, in combinatie met de decentralisatie van de AWBZ.

Wethouder **Wagemakers** antwoordt dat daar nog geen beeld van is; dat wordt nadrukkelijk opgepakt door de drie belangrijke decentralisatiedossiers zowel bestuurlijk als ambtelijk aan elkaar te koppelen. Stapeling is absoluut een aandachtspunt. Dat wordt goed gemonitord en er wordt geprobeerd om daar waar nodig met gepaste maatregelen te komen.

Richting BETER VOOR DORDT merkt hij op dat inburgering en jeugdwerk al is gerealiseerd. Bij inburgering gaat dat over de overlap die bestond tussen de gemeentelijke activiteiten op inburgering en datgene wat er vanuit het wettelijk kader was. Dit is in het voorjaar in de Drechttraad behandeld. De term Jeugdwerk is in deze enigszins ongelukkig gekozen; hij begrijpt de verwarring. Dat gaat niet over het jongerenwerk zoals bijvoorbeeld de Twern dat uitvoert, want dat valt onder jongerenvoorzieningen. Dit gaat meer over activiteiten in het kader van jeugdzorg: hoe gaan we om met jeugd die in de problemen zit en waar zorg op in wordt gezet? Daarover is in 2009 en 2010 al een aantal acties in gang gezet; voor een deel al door het vorige college. Die zijn gerealiseerd en voor een deel hebben ze geleid tot een financieel resultaat. Ontmoetingsplekken zijn absoluut belangrijk, waarbij het college in eerste instantie naar de bewoners en instellingen toe de vraag neerlegt: kijk wat je zelf kunt organiseren. Zitten daar knelpunten in, dan zal de gemeente kijken of er ondersteuning nodig is in een accommodatie als een kerk, een school of een zorginstelling. De Rietschors is op dit moment het meest pregnante dossier. Dat is al jaren een dossier met veel onduidelijkheid en onrust. Vanaf 2007 heeft hij al allerlei presentaties en stukken gezien. Begin dit jaar is het traject ingegaan. Op papier ziet het er onderbouwd uit; meerdere mensen hebben opgemerkt dat de praktijk weerbarstiger is. Een aantal weken geleden is hem dat ook gebleken toen hij het wijkfeest van de Staart bijwoonde. Met de voorzitter van de wijkvereniging is zowel ambtelijk als bestuurlijk intensief contact geweest en gisteravond heeft hij 8 mensen uit de Staart Oost aan tafel gehad, die aangaven geen vertrouwen meer te hebben omdat er nog onvoldoende duidelijkheid was over waar de activiteiten heen zouden moeten. Daarvan heeft hij gezegd: op 13 september vindt een vervolgoverleg plaats tussen gemeente en wijkvereniging en dan moet die duidelijkheid er zijn. Ambtelijk moet er een advies liggen waar de zittende activiteiten naartoe gaan. Is die duidelijkheid er niet, dan wordt ook het besluit om de Rietschors per 31 december te sluiten, heroverwogen. Het uitgangspunt is altijd geweest dat bewoners en gebruikers een gedragen alternatief hebben. Is dat er niet, dan is sluiting wat hem betreft niet aan de orde. Hij gaat er echter van uit dat partijen er op 13 september uit zullen komen.

De heer **Van Verk** merkt op bij interruptie dat de wethouder hier een harde toezegging doet. Dat betekent dat de Rietschors overeind kan blijven, maar dat schiet dan wel een gat in de begroting. Wethouder **Wagemakers** herhaalt dat hij er van uitgaat dat de gemeente er op 13 september uit gaat komen. De Rietschors is een accommodatie met een fors exploitatietekort; de staat van het gebouw vraagt om forse investeringen en het is de vraag of je dat in deze tijd moet doen. Daarnaast heeft de gemeente de overtuiging dat het mogelijk moet zijn om de bestaande activiteiten elders onder te brengen, in overleg met bewoners en organisaties. Daar komt nog bij dat er ontwikkelingen zijn op het gebied van de twee scholen in de wijk; er wordt gekeken of er tot een nieuwe accommodatie gekomen kan worden en dat biedt wellicht mogelijkheden. Niet op korte termijn, maar het kan wel een perspectief in de wat verdere toekomst zijn. Dat betekent dat er voor de korte termijn een adequate oplossing moet komen. Er zijn middelen beschikbaar om

eventuele knelpunten op te lossen, bijvoorbeeld als een organisatie verhuist naar een andere accommodatie en daar wellicht een hogere huur moet gaan betalen die niet is op te brengen. De gemeente zal dan bekijken of ondersteuning mogelijk is. Richting de betrokken mensen in de buurt is aangegeven dat bepaalde kosten kunnen worden vergoed, op reële basis. Te denken valt aan portokosten, kosten voor drukwerk en dergelijke.

De Ducdalf is net als de Rietschors een oude locatie. Daar is een alternatief beschikbaar, de Prinsemarij op het voormalige politiebureau waar hard aan wordt gebouwd. In de Vogelbuurt speelt een herontwikkeling. Dat gaat niet op zeer korte termijn plaatsvinden en dat is dus een knelpunt. Tegelijkertijd zie je dat de belanghebbendenbijeenkomst wel wat heeft opgeleverd. Er wordt overigens nog een extra bijeenkomst georganiseerd omdat de gemeente heeft verzuimd iedereen uit te nodigen die uitgenodigd had moeten worden. Tijdens die eerste bijeenkomst is contact ontstaan tussen de speeltuinvereniging en er wordt nu gekeken of activiteiten vanuit de Driesprong naar de speeltuinvereniging Oosterkwartier kunnen gaan. Daar help je zowel de speeltuin als de activiteiten mee. Dat is een bepaalde manier van werken waardoor nieuwe arrangementen ontstaan. Rondom het Praathuis moet het traject nog gaan starten; daar kan hij dus nog niets over zeggen.

Ten aanzien van doeltreffendheid en doelmatigheid van de inzet van organisaties merkt hij op dat dit nu een van de aandachtspunten is. Op korte termijn wordt ambtelijk bekeken hoe dat helder geformuleerd kan worden zodat duidelijk is wat je wil, wat je er instopt en wat je er uit krijgt. Hij hoopt daar nog dit jaar nader over te kunnen spreken. De vragen die nog niet zijn beantwoord in verband met de tijd zal hij schriftelijk beantwoorden en deze zenden aan de adviescommissie zoals die vanavond bijeen is.

De heer **Van Verk** merkt op dat de Raadsinformatiebrief Bewoners aan Zet naar de agendacommissie gaat, omdat onder andere zijn fractie die in de raad wil bespreken. Hij behoudt zich de ruimte voor om dan ook op de onderhavige Raadsinformatiebrief over buurtwerk in te gaan, gezien de interessante uitspraken die de wethouder heeft gedaan. De raad vindt eind september plaats; dan is inmiddels bekend wat er op 13 september is besproken.

Besloten wordt om de schriftelijke beantwoording van de wethouder af te wachten en daarna te besluiten in de agendacommissie of er aanleiding is om een extra Kamer te beleggen.

De **voorzitter** sluit de vergadering.

VERSLAG VAN DE COLLEGE CARROUSEL d.d. 23 augustus 2011

Voorzitter: de heer D.F.M. Schalken

De **voorzitter** Welkom allemaal bij deze eerste formele raadsbijeenkomst na het zomerreces. Ik hoop dat iedereen een goede vakantie heeft gehad en weer volop energie heeft om in de raad aan de slag te gaan. Er waren geen mededelingen vanuit de griffie, volgens mij. Dan ga ik een rondje maken. Wie heeft er een vraag aan het college? Ik inventariseer even. Mevrouw Van Dongen.

Mevrouw **Van Dongen** Dank u wel, voorzitter. Ik heb vragen over drie panden en nog een andere vraag. De vragen zijn denk ik voor wethouder Sleeking en wethouder Mos. Mijn eerste vraag gaat over de winkelpanden aan de Voorstraat 337-339. Die staan al heel lang leeg en ze staan nog steeds leeg; ze lijken in slechte staat en ze staan ook niet te huur. In het voorjaar hadden we daar al artikel 40 vragen over gesteld. Als antwoord kregen we dat het college bij de eigenaar zou navragen welke plannen die heeft om de panden weer verhuurd te krijgen. Dat antwoord is van 12 april, dus ik wil vragen hoe ver we daarmee zijn. Mijn volgende vraag gaat over pand De Holland. Wij krijgen steeds meer het gevoel dat we het eigenlijk gewoon in de grond laten zakken en dat lijkt me niet echt de bedoeling. Dus ik wil aan de wethouder vragen: hoe ver zijn we nu echt en wanneer kunnen we daar gerichte acties gaan verwachten? Dan is er nog een pand van de orthopedische schoenmaker die daar ooit gezeten heeft op de hoek bij de Toulonselaan. Dat is ooit uitgebrand en gesloopt, en uiteindelijk na veel gedoe wel eens dicht gezet, maar er gebeurt nog steeds niets. Welke mogelijkheden zijn er om deze toch wat rotte kies aan te pakken? En dan heb ik nog een vraag over de vestigingslocatie in de binnenstad waar onze gedroomde Mediamarkt moet komen. Ik dacht dat daar direct na de bouwvak actie zou worden ondernomen. Maar ik zie nog niks, dus ik vroeg me af of de wethouder het dossier zo ver paraat heeft dat hij kan vertellen wanneer er wel wat gaat gebeuren, want wat onze fractie betreft is iedere dag dat het er zo bij staat er een te veel. Dat is alles.

Wethouder **Mos** Voorzitter, dank u wel. Ja, de Holland. Ik flets er, ik heb dat genoeg, dagelijks langs. Met wat minder genoeg, zeg ik als wethouder Monumentenzorg, bekijk ik de situatie. Ik heb intern na laten gaan of er nu wel of niet sprake is van een getekende koopovereenkomst. Daar was eerder wat discussie over. Er ligt een getekende intentieovereenkomst met een voorbehoud van financiering, alleen: die is verder niet geclausuleerd in tijd. Oftewel, we hebben elkaar in een juridische houdgreep. De koper zegt: ik krijg de financiering niet rond in deze tijd. In feite is de koop in het verleden gedaan. Ik heb met de beoogde koper afspraken gemaakt over promotie, maar ook een stukje acquisitie. Voor een deel is het Ondernemersloket actief bezig om huurders te zoeken, omdat een van de argumenten was: het is een moeilijke huurmarkt. Daarom heb ik aangegeven: dan willen wij in ieder geval wel met je meedenken en potentiële klanten aandragen. Aan de andere kant is afgesproken om wat meer reclame te maken. Zoals u misschien zelf ook hebt gezien: nergens staat een bordje Te Huur of iets dergelijks bij het pand. Tot op heden hebben zij dat niet gedaan. Ja, daarna wordt het volgens mij eens tijd om een kopje koffie te gaan drinken en eens te kijken hoe nu verder, waar wat mij betreft de insteek wordt om of de koop door te laten gaan en zij het ook afnemen, ofwel de afspraken te herzien en te kijken hoe we dan verder kunnen. Achterom/Bagijnhof heb ik de laatste stand van zaken zo even niet paraat. Ik heb ook gelezen dat daar vertraging is. Voor zover ik weet waren de vergunningen rond en is het aan de aannemer om op tijd te leveren. Ik ben het met de fractie BETER VOOR DORDT eens dat hoe het er nu bij ligt, absoluut niet chique is en hoe eerder het opgelost is, hoe beter. Het enige wat ik weet is dat de ontwikkelaar een contract heeft, ook met Media Markt waarin gewoon een einddatum staat. Gezien de omzetten die een dergelijke firma draait, verwacht ik dat die er ook druk op houdt dat er gewoon op tijd geleverd wordt.

De leegstraat aan de Voorstraat 337-339. Niet specifiek over die panden weet ik meer, wel over het hele rijtje dat de eigenaar heeft. Berkhouwer Vastgoed is daar de eigenaar. Die leunt toch nog een beetje achterover, zal ik maar zeggen, en is nog niet gekomen met een concreet verhaal wat ze daar nu willen herontwikkelen en hoe zij dat voor zich zien. Dus wat dat betreft is er volgens mij nog geen reden, maar daar zal collega Sleeking meer over kunnen zeggen, om ze aan te schrijven of langs die route te manen, en is het in feite gewoon leegstand, en geldt daar ook dat als er een

huurder komt, ze er in kunnen. Toulonselaan, daar kijk ik even naar wethouder Sleeking. Dat is volgens mij een vraag over de herbouw.

Wethouder **Sleeking** Voorzitter, de conclusie deel ik met mevrouw Van Dongen dat het eigenlijk een ergerlijke situatie is. We zijn nu al meer dan een jaar bezig met dat pand. Vorig jaar heeft het ook de nodige inspanning gekost om alleen al uit veiligheidsoverwegingen het pand nog voor de jaarwisseling dicht te krijgen, met dreiging van verhaal van kosten. Toen is men eindelijk in actie gekomen. Het is nog voor de vakantie besproken met de Omgevingsdienst in het bouwplanoverleg om wederom te kijken wat de stand van zaken is. Als ik me dat nu goed herinner, dan was er wel sprake van een tweede fase van het bouwplan dat ingediend werd. Maar er zijn nog erg veel vragen met betrekking tot de constructie, de constructieve veiligheid en de fundering van het pand. Dus ik kan u ook niet beloven dat het op hele korte termijn nu ook echt gaat gebeuren. In het algemeen is leegstand, toenemende leegstand en structurele leegstand en zeker daar waar sprake is van verloedering, wel een onderwerp dat zoals u zult begrijpen de aandacht van het hele college heeft. We zullen binnenkort ook vanuit de verschillende portefeuilles Economie, Leefbaarheid, Veiligheid, Handhaving en ook Ruimtelijke Ordening met elkaar gaan kijken wat nu in totaal de stand van zaken is. Welke instrumenten zijn er nu, worden die effectief gebruikt en zo niet, wat kunnen wij nog voor aanvullend beleid gaan inzetten om dit ook meer structureel te gaan aanpakken? In andere steden hebben ze een leegstandverordening opgesteld en je kunt met boetes gaan werken, maar ook met positieve prikkels, wat overigens onze voorkeur heeft, om te kijken of we met ontwikkelaars en investeerders kunnen komen tot herontwikkeling of tot vernieuwing en verhuur van panden. Dat zal zeker nog dit kalenderjaar, schat ik zo in, in de raad aan de orde komen vanuit de integrale portefeuilles, zeg ik dan maar meteen. Ik zal het hier maar even bij laten. Ik zal u overigens nog schriftelijk een terugkoppeling geven als er nog extra feiten beschikbaar zijn ten aanzien van de concrete situatie Toulonselaan en mogelijk ook van de Voorstraat.

Mevrouw **Van Dongen** Graag. Dank u wel. Voorzitter, ik ben nu even tevreden met de antwoorden en het is prettig dat het de wethouder opvalt dat ik er precies drie panden uit had gehaald waar leegstand en verloedering hand in hand gaan.

De **voorzitter** Dan wil ik vragen of iemand van de vragenstellers nog een vraag heeft in dezelfde richting. Niet? Dan ga ik naar mevrouw De Smoker.

Mevrouw **De Smoker** Dank u wel, voorzitter. In de laatste raadsvergadering heb ik gezegd dat ik terug zou komen op de artikel 41 vragen rondom de verkeerssituatie. We hebben inmiddels schriftelijk antwoord ontvangen van de wethouder. Dat brengt me op twee vragen. Kunt u de volgende keer als er grootscheepse projecten opgezet worden, want binnenkort gaat Reeweg Oost van start, als er dan verkeersregelaars ingezet worden, dat zodanig laten doen dat die meer zichtbaar zijn voor de hele stad? Ik heb ze toch een tijd niet opgemerkt. De laatste zin in uw brief geeft aan dat u een verkenning uit laat voeren naar de behoefte aan een evenemententerrein en ik wil graag weten hoe zich dit verhoudt tot het besluit dat deze raad in de vorige periode heeft genomen, omdat wij eigenlijk een evenemententerrein bij de Sportboulevard hadden ingepland. Volgens mij komt dat daar ook. Ik heb nog een andere vraag en dat is de kwartaalvraag rondom de moskee. Rondom De Holland is die al gesteld. Op 12 april heb ik voor het laatst gevraagd naar de stand van zaken rondom de moskee Wielwijk en toen heeft wethouder Sleeking toegezegd dat er voor het zomerreces met een concreet voorstel naar de raad zou worden gekomen hoe realistisch een en ander qua oplossing ingestoken moet worden. Nou, het zomerreces is achter de rug, dus mijn vraag is: wanneer komt het voorstel nu?

De **voorzitter** Dan stel ik nu even de vraag of een andere vragensteller een vraag had in dezelfde richting? Nee? Wethouder.

Wethouder **Sleeking** De kwartaalrapportage over de moskee, met excuses dat het niet voor de vakantie gelukt is, maar er is wel hard aan gewerkt. Er is ook nog geen concreet voorstel in het college besproken. De stand van zaken is als volgt. Er is vrij intensief overleg geweest tussen onze ambtelijke medewerkers en de moskeevereniging. Er is vanzelfsprekend van onze kant op aangedrongen dat het wel hom of kuit moet zijn: wat gaat er nu gebeuren en heeft u nu straks werkelijk de middelen beschikbaar om door te gaan met de bouw van die moskee, ook gezien de afspraken die in het verleden zijn gemaakt en die nog eens door de raad zijn bekrachtigd? Daar is vanuit de kant van de vereniging gerekend en getekend en men is uiteindelijk met het voorstel gekomen om tot een gefaseerde bouw te komen. Dus eerst het casco en later pas de andere delen, de koepel en de minaret en de interne afwerking. We hebben aangegeven dat we in principe wel open staan voor een zekere fasering in de bouw van de moskee. Niemand is er bij gebaat dat deze

locatie zo lang in deze toestand blijft voortbestaan. Tenslotte heeft het gemeentebestuur besloten dat op die plek een moskee gebouwd kan en mag worden. Men heeft ons inzage gegeven in de financiële stand van zaken en daaruit hebben wij voorlopig de conclusie getrokken dat zelfs een gefaseerde bouw op dit moment eigenlijk heel onzeker is, c.q. nauwelijks haalbaar. Want het zou er op neerkomen dat er eerst een soort binnencasco gezet zou worden, enkele jaren later pas een buitencasco en nog meerjaren later pas de afwerking, de koepel en de minaret. Dat komt er in die planning op neer dat het wel ongeveer een tien jarenplan gaat worden, gezien de financiën die men nu heeft. Dat lijkt ons ook geen gewenste situatie. Als dat casco in één keer neergezet kan worden, als daar voldoende middelen voor zijn, dan zijn wij bereid om daar ook medewerking aan te verlenen. Maar een nog verdere onderverdeling achten wij eigenlijk ongewenst. Ik heb begrepen dat de moskeevereniging opnieuw in conclaaf zou gaan, om maar eens een ander passend woord te gebruiken, alleen nog wachten op de witte rook; daar heb ik de allerlaatste stand van zaken nog niet van vernomen. Maar in die planning waarbij men zou kunnen overgaan tot de eerste fase van de bouw zou het nog wel een a twee jaar kosten voordat men de middelen bij elkaar heeft om die eerste fase te kunnen realiseren. Dat is afhankelijk van giften en donaties die men bij elkaar moet krijgen. Dat wordt nu verder juridisch uitgezocht; wij worden daar nader over geadviseerd. Vervolgens zal er een besluit in het college moeten worden genomen op basis van de afspraken die met de vereniging, maar ook met de raad zijn gemaakt. En op basis daarvan zullen we een nieuwe afspraak moeten maken welke tijd wij de moskeevereniging nu willen gaan geven om tot die gefaseerde bouw over te gaan. Een uiterste consequentie zou natuurlijk kunnen zijn om de bouwvergunning in te trekken. Daar voeg ik dan meteen aan toe dat we wel moeten waken voor rechtsongelijkheid. Er liggen ook andere projecten in de stad stil. Om er maar één te noemen, aan de Hugo Van Gijnweg; daar liggen ook alleen maar funderingen. Daar is nog nooit een vraag over gesteld. Maar ook daar zou je natuurlijk kunnen overwegen om de bouwvergunning in te trekken en dat zijn we voorsnog ook niet van plan. Dus als we zo'n maatregel al willen gaan uitvoeren, dan moeten we daar ook wel een bestuurlijke consequentie toepassen, denk ik. Ik verwacht nu toch wel, ja, ik durf bijna geen termijn meer te noemen, mevrouw De Smoker, bij de volgende kwartaalrapportage, zou ik haast zeggen, maar dat we u zo snel mogelijk nader hierover zullen informeren. Maar dit is de feitelijke stand van zaken. Ik kan u niet blij maken, maar ja, de mensen van de moskeevereniging zijn ook niet blij met de stand van zaken.

Wethouder **Mos** Voorzitter, volgens mij waren er nog twee vragen die in mijn portefeuille vallen. Ik zal het kort houden. De verkeersregelaars. Ja, de vraag is of het bij de Reeweg nodig is, maar u kunt dat waarschijnlijk vanuit uw raam constateren. En beter zichtbaar laten zijn: als ze aanwezig zijn, horen ze ook als zodanig herkenbaar te zijn, met hesje en van alle gemakken voorzien. Dus ze zouden, als ze nodig zijn, goed herkenbaar moeten zijn. Het evenemententerrein; de Sportboulevard is daar eerder inderdaad voor genoemd. Kijkend naar de ontwikkeling van het Gezondheidspark en de vertraging die je daar oploopt en de discussie over het verkeer in de binnenstad heb ik gezegd: ik wil gewoon eens kijken of er nog goede argumenten zijn om de dingen die we in het verleden besloten hebben, of die nog steeds gelden, of dat we met zijn allen tot een nieuw inzicht komen. Niet meer, niet minder, en in ieder geval is de afspraak ook met de kermisexploitanten dat ze tot 2015 gewoon van de huidige plek gebruik kunnen maken. Maar het leek mij wel handig om dat in ieder geval even op een rijtje te zetten, ook als het gaat om spin-off naar de binnenstad en, zeg ik er maar bij als wethouder van markten en kermissen, moet je ook bekijken wat het daarmee doet. De discussie verkeer in de binnenstad versus een zieltoegende kermis; er zijn in de regio ook minder fraaie voorbeelden van te zien. Maar daar komen we dus nog op terug.

De **voorzitter** Oké. Dan nu naar de heer Van der Net, met aan iedereen de vraag om het kort en bondig te houden.

De heer **Van der Net** Natuurlijk, voorzitter. Ik heb twee korte vragen. Een aan wethouder Mos en een aan de burgemeester. Dat is aan de wethouder Mos over het kruispunt Vrieseweg/Oranjepark. Tot onze vreugde hebben wij iets op het Internet gezet en daarna werden er opeens allerlei betonblokken neergezet. Mijn vraag aan de wethouder: is dit nu de oplossing, is dit definitief en is dit nu wel de juiste gang van zaken voor dat kruispunt? Moet ik ook gelijk de burgemeester even doen? Tot mijn grote vreugde heb ik een stukje gelezen van de fractie van de PvdA in Rotterdam die met het briljante idee kwam om tipgeld te geven bij vandalisme en ik wil graag weten of de burgemeester dat ook vernomen heeft en of hij misschien ook ideeën heeft voor Dordrecht op dat punt. Dank u wel.

Wethouder **Mos** Voorzitter, dat kruispunt Vrieseweg/Oranjepark verdient geen schoonheidsprijs. Het is ook absoluut geen maatregel die permanent van aard is, want dan moeten we daar volgens mij een discussie over in de raad hebben. Het was voor mij de afweging tussen 'de scholen zijn

weer begonnen', de drukte die daar komt, eerder al iemand aangereden, zaken die je op de tekentafel kan bedenken, maar in de praktijk anders uitpakken. Ik heb geoordeeld dat het verstandiger is om dan maar een paardenmiddel in te zetten, te weten tijdelijk eenrichtingverkeer en gekleurde betonblokken in plaats van de situatie zo te laten. Want ook daar ben ik zelf gaan kijken en ik heb aardig wat, op zijn minst opmerkelijke, situaties gezien. Definitieve inrichting is onderdeel van de eerdere verkeersplannen rond de Schil. Daar hangt nog wel een budgettaire vraag aan vast en ook een stukje weginrichting. Om een en ander aan te passen hebben we gewoon wat meer tijd nodig dan die ik nu had om het op te lossen. Dus: ja, er komt nog een definitieve oplossing en ja, daarover zullen we ongetwijfeld nog over in gesprek raken. Tot die tijd even dit middel, ook in overleg met de politie.

Burgemeester **Brok** Ik heb begrepen dat de vraag al op een andere wijze uitgezet is binnen het college. Wethouder Reynvaan heeft die onder haar hoede, dus wellicht laat de voorzitter wethouder Reynvaan reageren op de vraag van de heer Van der Net.

Wethouder **Reynvaan** Voorzitter, graag. Dat artikel heb ik deze zomer ook gelezen. Daar kreeg ik ook al een vraag over vanuit de fractie BETER VOOR DORDT. Ik vind het ook interessant en heb meteen opdracht gegeven om te kijken wat de mogelijkheden zijn, wat de ervaringen zijn. Er zullen best wat haken en ogen zijn gezien de bewijslast die daar omheen gaat spelen, maar ik vond het ook interessant, dus ik ben heel benieuwd welke mogelijkheden er zijn.

De heer **Van Antwerpen** Voorzitter, mijn vraag is al beantwoord. Die was gelijk aan de tweede vraag van de heer Van der Net.

De heer **Van Verk** Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. We hebben bij de stukken een Raadsinformatiebrief met betrekking tot de intocht van Sinterklaas aangetroffen. U begrijpt, dit is een vraag voor onze burgervader. Daar zit een budget bij van twee ton, waarvan de helft uit de post onvoorzien. Wij zouden graag een raadsvoorstel tegemoet zien waarin dat nader gespecificeerd wordt, en waarin alsmede meegenomen wordt wat de personele inzet is en de kosten daarvan. Niet om het feestje te verstieren, maar wel graag om inzicht te hebben in wat er gebeurt.

Burgemeester **Brok** Als de heer Van Verk ook op dat niveau geïnformeerd wenst te zijn, dan kan ik die uitsplitsing geven. Ik vraag mij wel af, binnen ook de transparantie die het college al geeft over wat dat kost, wat precies dan nog meer nodig is aan informatie, want ook dat kost weer tijd om zo'n notitie te maken. Maar op zich is er niks mis mee om nog eens dat relatief bescheiden bedrag voor dit grote evenement te onderbouwen.

De heer **Van Verk** Dat is inderdaad relatief. Wat mij betreft hoeft het niet een heel verhaal te worden, maar graag een A4tje waarin u aangeeft wat de kosten zijn, hoe de dekking is, wat u verwacht aan sponsoring en hoeveel uren besteed worden, wat daar de kosten van zijn.

Burgemeester **Brok** Prima, dat is geen enkel probleem.

De **voorzitter** Dan ga ik naar mevrouw Nijhof.

Mevrouw **Nijhof** Ik heb een vraag voor wethouder Van de Burgt. Voor de zomervakantie is er zowel door een ambtenaar als door de wethouder gezegd dat we nog voor de zomer geïnformeerd zouden worden over een verandering in de extensivering leerlingenvervoer. Het gaat hier om de extensivering leerlingenvervoer zoals die vorig jaar bij de begroting zat. Wij vragen ons af waar deze informatie blijft.

Wethouder **Van de Burgt** De extensivering leerlingenvervoer is gekoppeld aan inzet in de regio. Collega Verheij uit Alblasterdam heeft onder zich om die regionale aanbesteding en daarmee ook het bestek wat daar onder ligt, vorm te geven. Daar is een eerste voorzet voor geweest. Daar had ik u over kunnen informeren; dat zeker. Excuus daarvoor. Ik wil nog een tweede opmerking maken. Ik krijg van collega-raadsleden en van mensen uit de stad ook wel de opmerking: zijn de extensiveringen al begonnen? Dat is niet het geval. De verordening van 2001 voeren we nu uit zoals de verordening is, en de afgelopen jaren is daar zeer coulant mee omgegaan. Nu wordt er wat strakker naar de verordening beschikt en dat geeft de mensen de indruk dat we al aan het bezuinigen zijn, maar dat zijn we niet.

De **voorzitter** Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Van der Kruijff.

De heer **Van der Kruijff** Voorzitter, een vraag aan wethouder Mos. Na grootscheepse wegwerkzaamheden ligt de Provincialeweg en de Laan der Verenigde Naties er intussen picobello bij. Maar ons bereiken vele vragen wanneer de groene golf in werking gaat, want dat is een lang gekoesterde wens van velen.

Wethouder **Mos** Voorzitter, om bij dat laatste aan te sluiten: ook van ondergetekende. Proefondervindelijk heb ik het zelf nog niet kunnen vaststellen. Een aantal keren sprong bij mij het licht wel op groen terwijl de cruise control op 50 stond. Maar de signalering in de berm werkt nog niet en de verkeerslichten zijn ook nog niet helemaal ingeregeld zoals dat zou moeten. En een oplettende kijker zal ook merken dat her en der een bord of een lampje nog niet helemaal hangt zoals het zou moeten hangen. We gaan er geen zoekplaatje van maken, maar dat wordt zo snel als mogelijk aangepast, want we hebben niet voor niets daar heel veel tijd en energie in gestoken.

De heer **Van der Kruijff** Begrijp ik daaruit dat u het gewoon niet weet?

Wethouder **Mos** Twee dingen. Ten eerste het verkeersaanbod en een andere inrichting. Ten tweede de lichten zelf. Daar moet je soms wel eens mensen voor hebben die daar verstand van hebben; inderdaad, mevrouw De Smoker. De oplevering: een aantal dingen moet nog geregeld worden. Dat wordt z.s.m. gedaan, maar ik kan niet zeggen of dat morgen is of overmorgen.

De heer **Van der Kruijff** Ik dacht aan een indicatie in weken.

De **voorzitter** Mevrouw Heijmans.

Mevrouw **Heijmans** Dank u wel, voorzitter. Ook een beetje in de verkeerssfeer, maar ik weet niet welke wethouder de vraag gaat beantwoorden. Het gaat over het station, fietsen, parkeren, handhaving. Blij verrast was ik na de vakantie te zien dat de fietswrakken die weliswaar goed geparkeerd staan, maar wel wrakkig zijn, geruimd gaan worden. Mijn vraag is: wat gebeurt er met de goede fietsen die verkeerd geparkeerd staan? Wanneer worden die geruimd?

Wethouder **Mos** Ik wil best ook iets roepen over fietsen. We hebben een lik op stukbeleid; iemand die een geconstateerde overtreding begaat kan een bekeuring verwachten. Richting de langere termijn zijn we nog aan het kijken of we toch een oplossing van structurele aard kunnen bedenken. Dan moet je denken aan een flets fout = fiets weg regeling. Dat is waar u waarschijnlijk op doelt. Ook ik heb kunnen constateren dat met name in een aantal bochten heel veel fietsen staan. Zolang ze geen direct gevaar voor de veiligheid opleveren, kunnen we ze nu niet weghalen omdat een en ander juridisch niet waterdicht geregeld is. Wil je dat wel doen, dan moet je daar een aantal zaken voor aanpassen en ook een heel communicatietraject er op zetten.

Mevrouw **Heijmans** Voorzitter, ik wil daar toch even op reageren omdat we ver voor de grote vakantie al de mededeling hebben gekregen dat er nu borden geplaatst zouden gaan worden en dat er gehandhaafd zou gaan worden. Dus ik vind het antwoord van de wethouder op dit moment even wat vreemd.

Wethouder **Mos** Laatste toevoeging: er wordt gehandhaafd en er wordt uitgeschreven, maar het verwijderen van iemands eigendommen, daar is recent ook een rechterlijke uitspraak over gedaan, ligt gecompliceerd en is minder makkelijk dan menigeen denkt. Dus daar kunt u wel een oplossing voor verwachten, maar het is ook even kijken binnen de middelen die er zijn hoe een en ander vorm te geven is.

De **voorzitter** Zijn er nog mededelingen vanuit het college? Wethouder Mos.

Wethouder **Mos** Ik had wel verwacht dat er een vraag over zou komen, maar dan ga ik het toch maar even zelf onder de aandacht brengen. Dat is een kwestie die onlangs in de media wat aandacht heeft gekregen, over een kinderspeelparadijs en een ondernemer die daar al dan niet zou zijn tegengewerkt door de gemeente. De afgelopen jaren zijn diverse ondernemers bij de gemeente langs geweest met plannen voor een overdekt kinderspeelparadijs. Ook dit jaar zijn er drie mensen geweest die hebben geïnformeerd: waar zou het kunnen en is zoiets mogelijk? De heer van Leeuwen, want daar gaat het om, de initiatiefnemer heeft daar vorig jaar contact met ons over gezocht. Er is vanuit het Ondernemersloket een coach op gezet. Hij heeft zelf een locatie aangedragen aan de Zernikestraat. Daar zaten twee bezwaren bij, op voorhand. Eén zat in de verkeershoek. Dat is een standaardtoets die gedaan wordt als een ondernemer aanbelt van: ik wil ergens wat beginnen. Het tweede zat in het bestemmingsplan en dat is hem toen ook meegedeeld. Dat gaat om het gebied Dordtse Kil 2, waar milieucategorie 4 milieuvergunning op zit. Daarvan

hebben wij aangegeven dat, of en voor zover je dat daar zou willen, er gewoon een bestemmingsplanwijzigingprocedure opgestart moet worden en om die te kunnen opstarten moet je ook formeel een vergunning aanvragen bij de Omgevingsdienst. Dan gaat het proces pas lopen. Een vergunningaanvraag kun je pas starten als je een eigendom hebt of een huurovereenkomst en tot op heden is er geen aanvraag ingediend. Ja, dat is eigenlijk de communicatie die ik daarover wil meegeven: dat er wel degelijk is gekeken, dat er een aantal praktische bezwaren is en dat er vanuit ons is aangegeven dat op die plaats, gezien de milieuklasse van het industrieterrein, het ons een heilloze weg lijkt omdat dan daarmee andere ondernemers in hun gebruiksruimte ingeperkt worden. Dat is wat ik er over wil zeggen, anders dan dat het initiatief me als zodanig, een kinderspeelparadijs, natuurlijk wel aanspreekt, maar dat het dus zoeken wordt, voor de ondernemer in dit geval, waar het dan wel mogelijk is.

De **voorzitter** Dank u wel. Volgens mij waren er verder geen mededelingen. Ik sluit hiermee de collegecarrousel om 20.20 uur.

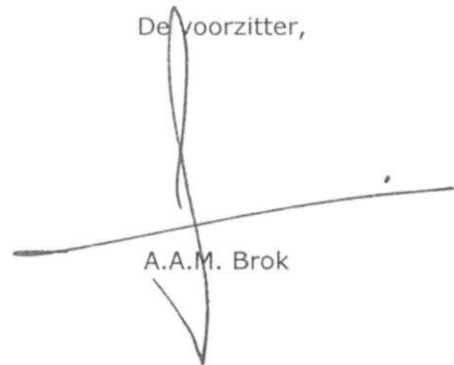
Aldus vastgesteld in de vergadering van 13 september 2011.

De griffier,

M. van Hall

De voorzitter,

A.A.M. Brok